DYREKCYA
POWSZECHNEJ WYSTAWY KRAJOWEJ
we Lwowie r. 1894.

We Lwowie dnia 1. stycznia 1893.

L. 51.

Wielmożny Panie!

Na pismo nasze z dnia 15. lipca 1892 r. L. 2. zapraszające W. Pana do Komitetu głównego, a oraz do subskrypcyi na fundusze Wystawy, nie otrzymaliśmy dotychczas żadnej odpowiedzi.

Przesyłając w załączeniu ./. jeszcze raz blankiety deklaracyjne i odezwę Komitetu, upraszamy Wielmożnego Pana o łaskawe przystąpienie z odpowiednim udziałem do zakładowego lub gwarancyjnego funduszu Wystawy i prosimy o odpowiedź najpóźniej do dnia 15. lutego 1893, gdyż około tego czasu musi już budżet Wystawy ściśle być zestawiony.

Z poważaniem

Prezes Wystawy:
Sapieha

Dyrektor:
Marchwicki

Sekretarz ~~jeneralny~~:
Jan K. Zielinski

Drukiem Pillera i Spółki we Lwowie.

2

POWSZECHNA WYSTAWA KRAJOWA

we Lwowie roku 1894.

STATUT

POWSZECHNEJ WYSTAWY KRAJOWEJ

we Lwowie roku 1894.

§. **1.** Zebrane dnia 29. czerwca 1892 zgromadzenie delegatów krajowych władz, miast, korporacyj i osób zaproszonych, uchwaliło urządzić powszechną wystawę krajową we Lwowie w roku 1894 i przyjmując niniejszy statut poruczyło komisyi organizacyjnej, z 33 członków złożonej, przeprowadzić utworzenie głównego komitetu wystawowego. Działalność komisyi organizacyjnej ustaje z chwilą ukonstytuowania się komitetu głównego.

§. **2.** Główny komitet wystawowy składa się:

a) z prezesa i czterech wiceprezesów, wybranych przez ogólne zgromadzenie z dnia 29. czerwca 1892;

b) z sześciu prezydentów honorowych;

c) z osób zaproszonych przez komisyę organizacyjną, delegatów miast i korporacyj, które na fundusz zakładowy lub na fundusz gwarancyjny wystawy przynajmniej 250 złr. subskrybować będą.

d) z osób przez komitet główny kooptowanych.

§. **3.** Zadaniem komitetu głównego jest zorganizowanie i naczelny kierunek wystawy.

Komitet główny wybiera protektora wystawy i honorowych prezydentów;

powołuje do swego grona w drodze kooptacyi osoby, których współdziałanie uważa za pożądane.

Komitet główny uchwala prawomocnie pod przewodnictwem prezesa lub jednego z wiceprezesów w obecności jakiejkolwiek ilości zebranych członków, jeżeli tylko zaproszenie na posiedzenie

zostało w dziennikach krajowych na pięć dni przed posiedzeniem ogłoszone.

Komitet główny układa program wystawy, regulamin tejże i postanowienia o wyborze sędziów (jurorów);

układa program finansowy i przeprowadza tenże za pośrednictwem swego komitetu wykonawczego;

bada rachunki, przedłożone przez komitet wykonawczy, i na wniosek swojej komisyi kontrolującej udziela komitetowi wykonawczemu absolutoryum;

orzeka o użyciu nadwyżki z dochodów wystawy, lub też o ewentualnem pokryciu niedoboru.

§. **4.** Komitet wykonawczy składa się: z dyrektora wystawy, mianowanego przez komitet główny, z reprezentantów c. k. Rządu i Wydziału krajowego, z reprezentantów miast Lwowa i Krakowa, Towarzystw rolniczo-gospodarczych we Lwowie i Krakowie i Izb handlowo-przemysłowych, wreszcie z 10 członków wybranych przez komitet główny, i z delegatów poszczególnych sekcyj komitetu głównego. Przewodniczy w komitecie wykonawczym prezes lub jeden z wiceprezesów komitetu głównego, lub też z upoważnienia prezesa, dyrektor.

Komitet wykonawczy wybiera z grona swego skarbnika i sekretarza, uchwala regulamin swoich czynności, orzeka o utworzeniu stałych komisyj i sekcyj i mianuje ich członków.

Komitet wykonawczy zawiera w zastępstwie głównego komitetu wszelkie kontrakty, mianuje na propozycyę dyrektora personal pomocniczy i oznacza jego prace, zawiaduje wogóle wszystkimi funduszami wystawy i składa rachunki komitetowi głównemu.

§. **5.** Dyrektor wystawy prowadzi całą administracyę, stosownie do uchwał i instrukcyj komitetu wykonawczego; jemu podlega bezpośrednio cały personal pomocniczy: on asygnuje wszelkie wypłaty z funduszów wystawowych, przedstawia komitetowi wykonawczemu do przyjęcia oferty przedsiębiorców, podpisuje wspólnie z prezesem komitetu lub jego zastępcą kontrakty przez komitet wykonawczy zawierane; przedkłada komitetowi wykonawczemu rachunki z użycia funduszów wystawowych i wspólnie z mianowanym przez komitet wykonawczy skarbnikiem odpowiedzialnym jest za bezpieczeństwo tychże funduszów.

We Lwowie 29. czerwca 1892.

Drukiem Pillera i Spółki we Lwowie.

3

POWSZECHNA WYSTAWA KRAJOWA

we Lwowie roku 1894.

REGULAMIN ORGANIZACYJNY

Komitetu głównego powszechnej Wystawy krajowej

we Lwowie roku 1894.

§. 1. Komitet główny zbiera się i obraduje na wezwanie Prezesa lub Wiceprezesa Wystawy. Miejscem jego zebrań jest Lwów. Dzień i godzina zebrania ma być na 5 dni naprzód w pismach publicznych do wiadomości członków podana. Uchwały zapadają większością głosów; w razie równości rozstrzyga przewodniczący. Do prawomocności uchwał nie jest żaden ściśle określony komplet członków Komitetu wymaganym.

§. 2. Komitet główny dzieli się na 28 następujących sekcyj:

Sekcya I. *a)* Rolnictwo, ziemiopłody, narzędzia rolnicze, melioracye rolne, kółka rolnicze, szkoły rolnicze. *b)* Przemysł rolniczy, nawozy, mleczarstwo, wyrób serów, olejów roślinnych, wyprawa włókien roślinnych itd.

Sekcya II. Chów koni.

Sekcya III. Chów bydła rogatego, owiec, trzody chlewnej i drobiu. Szkoła weterynaryi.

Sekcya IV. *a)* Ogrodnictwo ozdobne i warzywne, sadownictwo; *b)* rybołowstwo; *c)* pszczelnictwo, miody i nalewki owocowe.

Sekcya V. *a)* Leśnictwo, szkoły gospodarstwa lasowego, tartaki, handel drzewa, poboczny przemysł leśny, wyrób gątów, drutów zapałkowych, wełny drzewnej, łopat, klepek itd. *b)* Łowiectwo, historya łowiectwa, okazy zwierząt łownych, broń dawna i dzisiejsza, przybory łowieckie, psy.

Sekcya VI. Produkcya mineralna, żelazo, galman, węgiel, sól, gips, marmury, cement, kamień budowlany itd.; górnictwo, hutnictwo i kamieniarstwo.

S e k c y a VII. Nafta, wosk ziemny, destylarnie nafty, fabryki cerezyny, asfalt, smary mineralne itd.

S e k c y a VIII. Przeróbka płodów rolniczych. Młynarstwo, gorzelnictwo, piwowarstwo, cukrowarstwo, fabryki likierów i octu, wyrób krochmalu, makaronu, pieczywa, konserw roślinnych, cykoryi itd.

S e k c y a IX. Przeróbka płodów zwierzęcych. Przedmioty konsumcyi, konserwy, wędliny, marynaty, buliony. Zużytkowanie jelit, sierci i szczeci. Kościopalnie, spodium.

S e k c y a X. Przemysł domowy. Szkoły i warsztaty zawodowe.

S e k c y a XI. Przemysł rękodzielniczy i fabryczny I. Garncarstwo, wyrób cegieł, dachówek, kafli, pieców kaflowych, naczynia kamionkowego, rur wodociągowych, kanałowych, drenowych; wyroby galanteryjne z marmuru, alabastru, granitu itd.

S e k c y a XII. Przemysł rękodzielniczy i fabryczny II. Obróbka metali. Kowalstwo, ślusarstwo budowlane i ozdobne, nożownictwo, blacharstwo, giserstwo, brązownictwo, złotnictwo, wyroby platerowane i galwanoplastyczne itp.

S e k c y a XIII. Przemysł rękodzielniczy i fabryczny III. Obróbka drzewa, ciesielstwo, stolarstwo, wyrób części budowlanych i mebli, bednarstwo, tokarstwo i snycerstwo, wyzyskanie odpadków drzewnych, wiór itd.

S e k c y a XIV. Przemysł rękodzielniczy i fabryczny IV. Przędzalnictwo, farbierstwo, tkactwo, urządzenia apreturowe. Przeróbka tkanin, krawiectwo, wyrób bielizny, gorsetów itd. Wyroby pończoszkowe, powroźnictwo.

S e k c y a XV. Przemysł rękodzielniczy i fabryczny V. Garbarstwo i wszelkie przeróbki skóry, szewstwo, siodlarstwo, rymarstwo, rękawicznictwo. Wyroby galanteryjne ze skóry. Wyroby z rogu.

S e k c y a XVI. Przemysł rękodzielniczy i fabryczny VI. Fabryki papieru i masy papierowej, huty szklane, fabryki kwasów mineralnych i innych produktów chemicznych. Aptekarstwo.

S e k c y a XVII. Hala maszyn wszelkiego rodzaju, poruszanych siłą przeniesioną wody, pary, gazu i elektryczności.

S e k c y a XVIII. Wystawa etnograficzna, przedstawiająca w zupełności życie ludu wiejskiego w sześciu chatach: krakowskiej, tatrzańskiej, mazurskiej, Bojków, podolskiej i huculskiej.

S e k c y a XIX. Praca i zadanie kobiet w społeczeństwie: produkcya umysłowa, gospodarstwo domowe, spiżarniane i kuchenne, roboty ręczne, modniarstwo, pielęgnowanie dzieci, domowe zabawy, dzieła dobroczynności, ochronki, szkółki freblowskie, tanie kuchnie.

S e k c y a XX. Sztuki piękne, malarstwo i rzeźba, wystawa retrospektywna w dziale sztuki.

S e k c y a XXI. Sztuka zastósowana do przemysłu, architektura, budownictwo, urządzenia mieszkalne.

Sekcya XXII. Muzyka i narzędzia muzyczne, sztuka dramatyczna, teatr.

Sekcya XXIII. Literatura, dziennikarstwo, księgarstwo, drukarstwo, litografia i inne sztuki reprodukcyjne, fotografia, introligatorstwo.

Sekcya XXIV. Szkolnictwo ludowe i średnie, wyższe zakłady żeńskie, szkoły przemysłowe państwowe i uzupełniające, szkoła politechniczna i uniwersytety.

Sekcya XXV. Gimnastyka, towarzystwa gimnastyczne, straże pożarne, urządzenia pożarnicze, korpusy szkolne, kolonie wakacyjne.

Sekcya XXVI. Urządzenia sanitarne, szpitale, zakłady dobroczynne, urządzenia miejskie, kanalizacya, systemy oświetlenia i ogrzewania, rzeźnie, bruki itd.

Sekcya XXVII. Urządzenia komunikacyjne, kolejowe, tramwajowe, pocztowe, budowa dróg, przyrządy przewozowe wszelkiego rodzaju, telegraf, telefony, statystyka komunikacyi i handlu.

Sekcya XXVIII. Banki, kasy oszczędności, kasy pocztowe, towarzystwa zarobkowe i gospodarskie, stowarzyszenia asekuracyjne.

§. 3. Na wezwanie Komitetu wykonawczego organizuje się każda sekcya w odrębne ciało obradujące, wybiera przewodniczącego, jego zastępcę i referenta i zgromadza się na każde zawezwanie przewodniczącego sekcyi lub Komitetu wykonawczego.

§. 4. Zadaniem sekcyi jest:

a) opracować szczegółowo program tego działu wystawy, który jej został przydzielony i przedstawić go Komitetowi wykonawczemu;

b) wskazać wystawców tego działu, którychby do udziału w wystawie zaprosić należało;

c) przedstawić Komitetowi wykonawczemu skład sędziów wystawowych w należącym do niej zakresie działania;

d) współdziałać przy urządzeniu wystawy.

§. 5. Przewodniczący (jego zastępca) i referent sekcyi wchodzą w skład Komitetu wykonawczego.

§. 6. Sekcya ma prawo kooptować odpowiednie osoby, o ile to za potrzebne uzna.

§. 7. Komitet wykonawczy składa się (§. 4. statutu) z następujących osób:

a) Prezesa i Wiceprezesów wystawy.

b) Dyrektora wystawy i jego zastępcy.

c) dziesięciu osób wybranych przez Komitet główny.

d) po dwóch delegatów: c. k. rządu i Rady szkolnej kraj., Wydziału krajowego, trzech Izb handlowo-przemysłowych, obu towarzystw rolniczych we Lwowie i Krakowie, miast Lwowa i Krakowa;

e) z 56 delegatów poszczególnych sekcyj (§. 5.)

§. 8. Prezes, wiceprezesowie, dyrektor, wicedyrektor, skarbnik, sekretarz jeneralny i osoby *sub c* w §. 7. wskazane, stanowią stałą Dyrekcyę wystawy, która reprezentuje wystawę na zewnątrz i sprawuje właściwy jej zarząd.

§. 9. Komitet wykonawczy, zebrawszy wnioski poszczególnych sekcyj, opracuje cały program i regulamina wystawy i przedstawi je komitetowi głównemu do zatwierdzenia.

§. 10. W myśl zatwierdzonego programu przeprowadza Komitet wykonawczy wszystkie czynności, będące w związku z urządzeniem wystawy i administracyą jej funduszów, a stosownie do tego zadania mianuje do pomocy Dyrekcyi z grona swego i z poza siebie następujących pięć Wydziałów: 1) Wydział finansowy, 2) Wydział budowlany, 3) Wydział instalacyjny, 4) Wydział gospodarski, 5) Wydział publicystyczny.

§. 11. Zakres działania powyższych Wydziałów jest następujący:

a) Wydział finansowy zajmuje się zebraniem funduszów, wypracowaniem preliminarza wystawy, ułożeniem warunków i przeprowadzeniem loteryi wystawowej i zarządza sprawami pieniężnymi w ciągu trwania wystawy;

b) Wydział budowlany przygotowuje plany sytuacyjne, obmyśla budowę poszczególnych pawilonów, zajmuje się urządzeniem ogrodowem placu wystawy i połączeniem go liniami kolejowymi z miastem i głównym dworcem kolei żelaznej i dozoruje wykonania tych wszystkich robót.

c) Wydział instalacyjny zajmuje się wewnętrznem urządzeniem wystawy, znosi się z wystawcami, rozstrzyga o przyjęciu lub odrzuceniu oddanych na wystawę przedmiotów. W tym względzie znosić się będzie z delegatami odnośnych sekcyj Komitetu głównego.

d) Wydział gospodarczy stara się o sprowadzenie jak największej ilości zwiedzających na wystawę, ułatwia im to przez uzyskiwanie zniżeń w cenach jazdy i przez urządzanie pociągów specyalnych, zajmuje się urządzaniem koncertów, przedstawień, bankietów itd. na placu wystawy, nadzoruje też urządzone tam traktyernie, piwiarnie, cukiernie itd., stara się o mieszkania tanie dla przybywających itd.

e) Wydział publicystyczny znosi się z pismami miejscowymi i zagranicznymi, rozszerza wiadomości o przygotowaniach do wystawy, organizuje ogłoszenia plakatami i w ogóle czyni to wszystko, co się odnosi do ciągłego przypominania wystawy publiczności w kraju i poza krajem.

§. 12. Każdy Wydział obraduje i uchwala pod przewodnictwem prezesa, jednego z wiceprezesów lub dyrektora wystawy. Dyrektor, wicedyrektor, skarbnik i sekretarz jeneralny wystawy są stałymi członkami każdego Wydziału.

§. 13. Wszystkie pisma wystawy podpisuje prezes (wiceprezes), dyrektor i sekretarz jeneralny, akta zaś odnoszące się do poborów i wypłat również skarbnik wystawy.

§. 14. Fundusz wystawy składa się:

a) z opłat wystawców;

b) z loteryi, urządzić się mającej na rzecz wystawy;

c) z opłat za wstęp na wystawę;

d) z subwencyj bezzwrotnych, udzielonych ze skarbu państwa, kraju i z funduszów instytucyj publicznych;

e) z zasiłków wpłaconych na fundusz zakładowy wystawy;

f) z kwot subskrybowanych na fundusz gwarancyjny wystawy.

§. 15. Wpłata kwot, na fundusz gwarancyjny subskrybowanych, będzie tylko w tym wypadku żądaną, jeżeli rachunek wystawy zamknie się niedoborem. W takim razie będzie wpłata w stosunku do potrzeby pokrycia i kwoty subskrybowanej na subskrybujących rozdzieloną.

§. 16. Gdyby po zamknięciu wystawy okazała się nadwyżka dochodów, będą w odpowiednim stosunku lub w całości zwrócone kwoty, które wpłacono na zakładowy fundusz wystawy.

§. 17. Co do ewentualnej nadwyżki dochodu, którąby się jeszcze po zwrocie funduszu zakładowego okazała, postanowi Komitet główny, na jaki cel publiczny ma być obróconą.

§. 18. Osoba, która wpłaci odrazu co najmniej 250 zł. na fundusz zakładowy, otrzyma stałą kartę wstępu, upoważniającą do bezpłatnego zwiedzania wystawy w czasie całego jej trwania.

§. 19. Wszystkim subskrybującym na fundusz zakładowy lub na gwarancyjny służy prawo bezpłatnego udziału w uroczystościach otwarcia i zamknięcia wystawy.

§. 20. Wszelkie fundusze, wpływające na rzecz wystawy, składane będą w Banku krajowym na rachunek bieżący, a podejmowane jedynie za asygnatami, podpisanymi przez dyrektora (wicedyrektora) i skarbnika wystawy.

§. 21. Poszczególne wypłaty uskuteczniać będzie skarbnik za asygnatami dyrektora lub wicedyrektora wystawy.

§. 22. Rewizyi rachunków i szkontra kasy wystawy dokonywać będą członkowie Komitetu wykonawczego, delegowani do tego przez Wydział finansowy komitetu.

§. 23. Sekretarz jeneralny z dodanymi mu siłami pomocniczymi prowadzi biuro wystawy i załatwia wszystkie korespondencye pod aprobatą dyrektora lub wicedyrektora wystawy.

§. 24. Dodatkowe postanowienia regulaminu organizacyjnego uchwala komitet główny wedle potrzeby.

Z drukarni Pillera i Spółki we Lwowie.

6

POWSZECHNA WYSTAWA KRAJOWA
we Lwowie r. 1894.
pod protektoratem Najmiłościwszego Cesarza i Króla
Franciszka Józefa I.

PROGRAM SZCZEGÓŁOWY

POWSZECHNEJ WYSTAWY KRAJOWEJ

we Lwowie roku 1894.

§. 1. Wystawa zostanie urządzoną w Parku Stryjskim (park Kilińskiego). Otwarcie jej nastąpi w dniu 1. czerwca, zamknięcie w dniu 1. względnie 15. października 1894.

§. 2. Kierownictwo Wystawy należy do Komitetu głównego, Komitetu wykonawczego i Dyrekcyi w myśl postanowień statutu i regulaminu Wystawy.

§. 3. Wystawa roztoczy o ile możności jak najwierniejszy obraz produkcyi kraju i dzielić się będzie na następujące grupy:

Grupa I.

a) Rolnictwo. Organizacya rolnictwa, statystyka, rachunkowość i czasopisma.
b) Rolnictwo specyalne, ziemiopłody i nawozy.
c) Inżynierya wiejska, melioracye rolne, eksploatacya torfu, budownictwo wiejskie.
d) Mleczarstwo i wyrób serów.
e) Kółka rolnicze.
f) Szkoły rolnicze.

Grupa II.

Konie zbytkowe, robocze i remonty wojskowe.

Grupa III.

a) Bydło rogate.
b) Owce.
c) Trzoda chlewna.
d) Drób i inne zwierzęta.

Grupa IV.

a) Ogrodnictwo ozdobne i warzywne; sadownictwo.

b) Pszczelnictwo, miody i nalewki owocowe.

Grupa V.

Leśnictwo, urządzenie, uprawa i użytki lasu, budowle leśne, środki ochronne, szkoły gospodarstwa lasowego, przemysł leśny, handel drzewa, statystyka i literatura leśna.

Grupa VI.

Łowiectwo, okazy zwierząt łownych, broń dawna i dzisiejsza, przybory łowieckie, psy.

Grupa VII.

Ryby, hodowla ryb i rybołowstwo.

Grupa VIII.

a) Okazy produkcyi mineralnej; górnictwo.

b) Hutnictwo.

c) Kamieniarstwo.

Grupa IX.

a) Nafta, wosk ziemny, asfalt.

b) Destylarnie nafty.

c) Fabryki cerezyny.

d) Smary mineralne i inne przeróbki.

Grupa X.

a) Produkta młynarskie i pieczywo.

b) Krochmal i makarony.

c) Wyroby gorzelniane i drożdże.

d) Wyroby browarniane.

e) Wyroby cukrownicze.

f) Likiery, octy, musztardy itp.

g) Oleje roślinne.

Grupa XI.

Dalsze przedmioty spożywcze:

a) Konserwy roślinne, ekstrakty zupowe, cykorya.

b) Wyroby cukierniane, czekolada, pierniki.

c) Konserwy owocowe, syropy, susz.

d) Wina gronowe i owocowe.

e) Konserwy mięsne, wędliny, marynaty, buliony itp.

Grupa XII.

a) Przemysł domowy.

b) Szkoły zawodowe i wzorowe warsztaty szkolne.

Grupa XIII.

a) Przemysł keramiczny, naczynia z gliny, fajanse, porcelana, majoliki, cegły, dachówki, kafle i piece kaflowe, naczynie kamionkowe, rury wodociągowe, kanałowe, drenowe.
b) Szkło i wyroby szklane.
c) Wyroby galanteryjne z marmuru, alabastru, granitu itp.

Grupa XIV.

a) Wyroby metalowe z zakresu kowalstwa, ślusarstwa, nożownictwa, blacharstwa, gisersiwa, brązownictwa i złotnictwa.
b) Wyroby zegarmistrzów.
c) Wyroby optyków.
d) Wyroby platerowane i galwano-plastyczne.

Grupa XV.

a) Wyroby drewniane z zakresu ciesielstwa, stolarstwa budowlanego i meblowego, bednarstwa, tokarstwa i snycerstwa.
b) Przedmioty z odpadków drzewa, kory, wiór, trocin itp.

Grupa XVI.

Przyrządy przewozowe wszelkiego rodzaju, powozy kryte i półkryte, faetony otwarte, tarantasy, wózki, wozy pocztowe, wozy ciężarowe, wozy gospodarskie i t. p. Okazy lakiernictwa.

Grupa XVII.

a) Przędza i tkaniny; urządzenia apreturowe.
b) Farbiarstwo.
c) Wyroby z zakresu krawiectwa męskiego i kobiecego, wyrób gorsetów i bielizny.
d) Wyroby tapicerskie.
e) Wyroby szmuklerskie.
f) Wyroby pończoszkowe.
g) Wyroby powroźnicze i sieciarskie.

Grupa XVIII.

a) Skóry surowe i wyprawione, oraz materyały i narzędzia garbarskie.
b) Materyały i wyroby kuśnierskie.
c) Wyroby skórzane z zakresu szewstwa, siodlarstwa, rymarstwa i rękawicznictwa.
d) Wyroby galanteryjne ze skóry.
e) Wyroby ze sierci, szczeci i rogu.

Grupa XIX.

Masa papierowa, papier i wyroby z papieru jak tutki, worki, pudełka, zeszyty i t. p.

Grupa XX.

a) Produkta chemiczne, nawozy sztuczne, przeróbki kości, spodium, świece, mydła zwyczajne i toaletowe, wyroby chemiczno-kosmetyczne.
b) Wyroby przemysłu aptekarskiego.

Grupa XXI.

Maszyny, kotły, aparaty, motory i narzędzia.

Grupa XXII.

Urządzenia elektrotechniczne.

Grupa XXIII.

Przedmioty etnograficzne, przedstawiające w zupełności życie ludu.

Grupa XXIV.

Wytwory pracy kobiet w zakresie gospodarstwa domowego, robót ręcznych, wychowania i dobroczynności.

Grupa XXV.

a) Obrazy i rzeźby.
b) Zabytki starożytności.

Grupa XXVI.

a) Sztuka zastósowano do przemysłu.
b) Architektura.
c) Budownictwo.
d) Urządzenia pomieszkań.

Grupa XXVII.

a) Zabytki pamiątkowe odnoszące się do muzyki; dzieła i instrumenta muzyczne.
b) Przedmioty odnoszące się do rozwoju sceny narodowej.

Grupa XXVIII.

a) Przedmioty z zakresu literatury i dziennikarstwa; wydawnictwa księgarskie, towarzystwa literackie i naukowe.
b) Wyroby introligatorskie.
c) Okazy sztuki reprodukcyjnej, jak staloryty, drzeworyty, fotografie, fototypie i t. p.
d) Przedmioty z zakresu drukarstwa, giserstwa i litografii.

Grupa XXIX.

Szkolnictwo, obejmujące przedmioty z zakresu:

a) ochronek, ogródków freblowskich, szkół ludowych i wydziałowych, seminaryów nauczycielskich, korpusów szkolnych i kolonij wakacyjnych;

b) szkół średnich;

c) szkół przemysłowych ogólnych i uzupełniających, szkoły weterynaryi;

d) uniwersytetów i szkoły politechnicznej;

e) Towarzystw, mających na celu oświatę szkolną.

Grupa XXX.

a) Towarzystwa i przyrządy gimnastyczne.

b) Straże pożarne, sikawki, rynsztunki strażackie i urządzenia pożarnicze.

Grupa XXXI.

a) Publiczne urządzenia sanitarne.

b) Urządzenia szpitalne.

c) Zakłady dobroczynne.

d) Sanitarne urządzenia robotnicze i fabryczne; Kasy chorych i Zakłady ubezpieczeń od wypadków.

e) Urządzenia i wytwory zdrojowe.

f) Publiczne urządzenia miejskie, jak wodociągi, łazienki, kanalizacya, oświetlenie, rzeźnie, bruki i t. p.

Grupa XXXII.

Przedmioty z zakresu urządzeń komunikacyjnych lądowych i wodnych, obejmujących:

a) budowę dróg publicznych;

b) żeglugę na rzekach;

c) poczty i telegrafy;

d) koleje żelazne;

e) tramwaje;

f) statystykę komunikacyi i handlu.

Grupa XXXIII.

Statystyczne i graficzne przedstawienie ruchu i wzrostu instytucyj bankowych, kas oszczędności, towarzystw asekuracyjnych, towarzystw zarobkowych i gospodarczych.

Grupa XXXIV.

Zbiór patentów na wynalazki, uzyskanych przez Polaków.

§. 4. Zgłoszenia przedmiotów na Wystawę mają być przedkładane Dyrekcyi Wystawy na właściwych arkuszach deklaracyjnych, których dostarczy bezpłatnie Biuro Wystawy (we Lwowie ulica Jagiellońska l. 15 I. piętro).

§. 5. Dokładnie wypełnione deklaracye wnieść należy w dwu egzemplarzach najpóźniej do 1. sierpnia 1893.

Deklaracye, tyczące się urządzenia własnych pawilonów, muszą być najpóźniej do dnia 1. maja 1893 do Dyrekcyi Wystawy wniesione. Dyrekcya zastrzega sobie wyznaczenie miejsc i zatwierdzenie planów na pawilony.

§. 6. O przyjęciu lub odrzucenie deklaracyi, a względnie przedmiotu przez nią zgłoszonego, oraz o wyznaczeniu miejsca i jego rozmiarach orzeka Dyrekcya na wniosek Wydziału instalacyjnego i delegatów odnośnych sekcyj Komitetu (Vorjury).

Powodów swego orzeczenia nie jest Dyrekcya obowiązaną zgłaszającemu się wyłuszczać.

§. 7. Po upływie terminu zgłoszeń, przeszle Dyrekcya o ile możności jak najrychlej zgłaszającemu się swe orzeczenie, dołączając doń jeden egzemplarz deklaracyi, zaopatrzony podpisem Dyrektora Wystawy.

§. 8. Wystawy zbiorowe (stowarzyszeń, spółek i t. d.) są dopuszczalne, musi jednakże być w nich zachowanym przepisany dla całej Wystawy podział na grupy.

§. 9. Termina i programy specyalne wystaw czasowych, jako to: zwierząt, owoców, warzyw, roślin okopowych i chmielu, będą oddzielnie wydane, wszelako co do zgłoszeń na te wystawy, obowiązuje termin w §. 5 podany.

Tożsamo oddzielny regulamin zostanie wydany co do wystawy sztuk pięknych i maszyn, oraz co do produkcyj muzycznych i wokalnych na placu Wystawy.

§. 10. Za miejsce na Wystawie ustanawia się następujące taksy:

a) za 1 metr □ pod gołem niebem . . . . 2 zł.

b) za 1 metr □ powierzchni poziomej, w budynku zamkniętym, wolnej ze wszystkich stron . . . . 8 „

c) za 1 metr □ powierzchni poziomej w budynku zamkniętym wzdłuż ściany do $1^1/_2$ metra wysokości . . . . 5 zł.
d) za każdy metr □ wyżej na ścianie . . . . 2 „
e) za 1 metr □ na samej ścianie bez względu na wysokość . . . . 2 „
f) za 1 metr □ powierzchni poziomej w halach otwartych 4 „

§. 11. Przedmioty włościańskiego gospodarstwa rolnego i inwentarz włościan oraz dzieła sztuki plastycznej, plany architektoniczne i zabytki starożytności wolne są od opłaty.

§. 12. Komitetowi wykonawczemu wolno, jeśliby tego interes Wystawy wymagał, w wypadkach szczególniej na uwzględnienie zasługujących, wobec towarzystw ogólnej użyteczności i w uwzględnieniu większych kosztów instalacyi, czynić ulgi i opusty od taksy za miejsce ustanowionej.

§. 13. Opłatę za miejsce na Wystawie uiszcza się w dwóch ratach, tj. pierwszą połowę przy zgłoszeniu, drugą połowę zaś najdalej w dni czternaście po zatwierdzeniu deklaracyi.

W razie nieprzyjęcia zgłoszenia będzie zgłaszającemu się uiszczona połowa opłaty natychmiast zwróconą.

§. 14. W zakresie pewnych grup, na podstawie uchwał sekcyj Komitetu głównego, utworzonym zostanie międzynarodowy dział Wystawy, dla którego wydany będzie oddzielny regulamin.

§. 15. Korporacyjne zwiedzanie Wystawy przez członków kongresów zawodowych, zjazdów stowarzyszeń i t. p., podlega szczegółowym przepisom.

§. 16. Z Wystawą będzie połączona loterya, a przedmioty do wylosowania będą zakupione przeważnie z pomiędzy przedmiotów na Wystawę przysłanych.

§. 17. O ile możności równocześnie z otwarciem Wystawy ogłosi Dyrekcya i w miarę potrzeby uzupełniać będzie katalog generalny Wystawy. Oprócz tego wydane będą specyalne katalogi dla poszczególnych grup i tani Przewodnik po Wystawie z planem sytuacyjnym tejże.

Po zamknięciu Wystawy ogłoszonym zostanie obszerny opis Wystawy z historyczno-statystycznym poglądem na umysłowy i ekonomiczny rozwój kraju. Specyalne siły do podjęcia tej pracy powoła Komitet wykonawczy.

§. 18. Przedmioty, umieszczone na Wystawie, o ile nie są z góry od konkursu wykluczone, oceni komitet sędziów i przyzna najlepszym nagrody.

Instrukcya dla komitetu sędziów zostanie oddzielnie wydaną.

Nagrody stanowić będą: dyplomy honorowe, medale złote, srebrne, brązowe, (Komitetu Wystawy, rządowe, krajowe, Towarzystw gospodarskich itd.), listy uznania i nagrody pieniężne.

W dziale międzynarodowym będą nagrody przyznawane oddzielnie, bez porównywania konkurencyjnego wyrobów tego działu z wyrobami krajowemi.

Osobno przyznawane będą nagrody współpracownikom i pomocnikom rękodzielniczym za wzorowe wykonanie przedmiotów wystawowych.

Przepisy dla wystawców.

1. **Instalacya.** Sposób ustawienia i ozdobienia wystawionych przedmiotów, wyjąwszy pawilony prywatne, zależy w ostatniej instancyi od orzeczenia Dyrekcyi i do zarządzeń tejże należy się bezwarunkowo stósować.

Wystawcy dostarczyć mają wszelkich potrzebnych im urządzeń: szafek, gablot, draperyj, nakryć i t. p.

Dyrekcya rozeszle między wystawców wzory szaf, gablot i stołów różnej ceny i wielkości, jakie są do urządzenia Wystawy pożądane, i na wezwanie wystawcy postara się o przedsiębiorców, podejmujących się takich urządzeń.

Wyjąwszy pawilony i wystawy zbiorowe, gdzie urządzenie Wystawy jest do woli wystawców pozostawione (§ 10. progr.), można pod ścianami używać jedynie stołów przez Dyrekcyę urządzonych i obitych, a to po 3 złr. w. a. od metra bieżącego.

2. **Maszynom**, które mają być w ruchu utrzymywane, dostarczaną będzie siła poruszająca w miarę wydatności przeznaczonych do tego motorów, a to za zwrotem kosztów przez wystawcę, na podstawie specyalnej umowy.

Przy zgłaszaniu maszyn i innych urządzeń, wymagających wody, pary lub elektryczności, należy podać ile wody, (gazu) i jak wielkiej siły do utrzymania ich w ruchu potrzeba będzie.

3. **Płody rolne i leśne** dostawione być mają w takiej ilości, lub takiej wielkości, aby jakość ich i wartość dokładnie ocenić się dała.

4. **Zwierzęta**, przeznaczone na wystawę, zaopatrzone być muszą w świadectwo zdrowia i paszport potwierdzający, iż pochodzą z takiej okolicy, gdzie nie ma zarazy bydlęcej.

Dozór i karmienie zwierząt należy do wystawców, Dyrektor wystawy starać się będzie o przedsiębiorców, mogących dostarczać paszy i ściółki.

5. **Napoje** wszelkiego rodzaju nadsyłane być mają co najmniej w dwóch butelkach, z których każda ma być należycie zakorkowana i zasmółkowana lub opieczętowana, a nadto zaopatrzona etykietą, oznaczającą rodzaj napoju i rok pochodzenia.

6. **Kwasy gryzące**, oleje lotne, wyskoki, etery i w ogóle wszystkie materyały łatwo zapalne, mają być jako takie oznaczone i dopuszczone będą na Wystawę tylko w mocnych i szczelnie zamkniętych naczyniach.

7. **Przesyłka przedmiotów.** Przedmioty wystawowe mają być przysyłane franco na miejsce Wystawy pod adresem: „Dyrekcya powszechnej Wystawy krajowej we Lwowie", z wyraźnym napisem: „przedmiot Wystawy" i dokładnem podaniem adresu Wystawy. Kartki z temi napisami będą wystawcom bezpłatnie przez Biuro Wystawy dostarczane.

Każda posyłka ma być zaopatrzona w dwa certyfikaty, wystawione na blankietach, których Biuro Wystawy dostarczy.

Leży to w interesie wystawców, ażeby do przesyłki używano dobrych pak i przedmioty w nich dobrze opakowywano. Na wierzchu w pace powinna się znajdować kartka z pouczeniem, jak przedmioty w niej uporządkowano i jak mają być wypakowane.

8. **Koszta przewozu**, wypakowania, zniesienia na miejsce, ustawienia i odebrania przedmiotów Wystawy, ponoszą sami wystawcy.

Wystawcy korzystają wszakże z ulg i opustów taryfowych na kolejach, ze zniżeń lub uwolnień od opłat akcyzowych itd., o ile takowe przedmiotom na Wystawę przeznaczonym będą przyznane.

9. **Przyjmowanie przedmiotów** na placu Wystawy rozpocznie się z dniem 1. marca 1894 i trwać będzie do końca kwietnia tegoż roku.

Przedmioty wymagające podmurowań i dłuższego montowania, winne już w dniu 1. marca być na miejscu.

Do 15. maja 1894 muszą być wszystkie przedmioty Wystawy rozpakowane i ustawione. Miejscem, któreby do tego czasu wystawca nie zajął, wolno będzie Dyrekcyi inaczej rozporządzić, a wystawca traci nabyte prawo i uiszczoną za nie opłatę.

Gdyby przy urządzeniu Wystawy nie chciał się wystawca do wskazówek Dyrekcyi stósować, wolno będzie Dyrekcyi roboty dotyczące na koszt wystawcy zarządzić lub przyspieszyć, a względnie wystawcę i jego przedmioty z Wystawy wykluczyć.

Przyjęcie przedmiotów na Wystawę, jakoteż wydanie ich po zamknięciu Wystawy, może nastąpić tylko za okazaniem potwierdzonego egzemplarza deklaracyi.

Przedmioty nie przyjęte na Wystawę, mają być natychmiast odebrane; w razie przeciwnym oddane będą upoważnionemu do tego ajentowi (spedytorowi) Wystawy.

10. **Utrzymywanie porządku** i czystości między przedmiotami Wystawy jest rzeczą wystawcy, może być wszakże w porozumieniu z Dyrekcyą i za odpowiedniem wynagrodzeniem przez dozorców Wystawy dokonywane, w takich wszakże godzinach, w których Wystawa nie jest dla publiczności otwartą.

Każdy przedmiot Wystawy, wyjąwszy w prywatnych pawilonach, ma być w wyraźny sposób numerem katalogu i nazwiskiem wystawcy zaopatrzony. Dodawanie innych napisów, dewiz, afiszów, cenników i t. d. zależne jest od zezwolenia Dyrektora Wystawy.

11. **Nadzór.** Dyrekcya Wystawy postara się o troskliwy nadzór nad przedmiotami Wystawy, a na żądanie i koszt wystawcy zabezpieczy je od ognia, nie jest wszakże odpowiedzialną za uszkodzenie lub zatracenie przedmiotów Wystawy.

12. **Zdjęcia** przedmiotów Wystawy za pomocą rysunku, fotografii lub innego sposobu reprodukcyi, są tylko za zgodą wystawcy i zezwoleniem Dyrektora dopuszczalne.

13. **Sprzedaż przedmiotów.** Przedmioty przysłane na Wystawę muszą tam aż do końca trwania Wystawy pozostać.

Przedmioty przeznaczone na sprzedaż, winny być zaopatrzone kartką z wyrażeniem ceny i napisem: „na sprzedaż".

Przy zakupnie przedmiotów na loteryę służy Dyrekcyi Wystawy pierwszeństwo przed prywatnymi nabywcami.

Wyjątkowo tylko może Dyrektor Wystawy zezwolić, aby drobniejsze zakupione przedmioty, jeszcze w ciągu trwania Wystawy nabywcom były wydane, pod tym wszakże warunkiem, iż w miejsce zabranego przedmiotu, zostanie o ile możności inny egzemplarz tego przedmiotu na Wystawę dostarczony.

14. **Karty wstępu.** Każdy wystawca, który co najmniej 16 zł. tytułem placowego uiścił, lub na podstawie niniejszego programu od opłaty uwolnionym został, a w razie konieczności zastępca tegoż, otrzyma wolną kartę, do której dostarczyć ma swą fotografię. Karta taka jest tylko dla niego ważną i zapewnia mu wolny wstęp na Wystawę przez cały czas jej trwania.

Personal wystawców, zredukowany do jak najniezbędniejszej liczby, a mający utrzymać w porządku wystawione przedmioty, obsługiwać maszyny i tp. będzie miał także wolny wstęp na Wystawę.

Zresztą poza obrębem reporterów dziennikarskich, osób urzędowo do Wystawy należących i tych członków Komitetu, którym już z tytułu subskrypcyi na fundusz zakładowy wolne karty przyznano, nie będą nikomu karty wolnego wstępu wydawane.

Dla włościan, robotników i uczniów szkół publicznych wydawane będą karty po zniżonych cenach wstępu.

15. **Umowy z traktyernikami,** piwiarniami, dystrybucyami tytoniu, budkami sodowemi i innemi tego rodzaju przedsiębiorstwami, utrzymywanemi na placu Wystawy dla wygody publiczności, nie podpadają pod powyższe przepisy i będą oddzielnie z dotyczącymi przedsiębiorcami na czas Wystawy zawierane.

16. **Zamknięcie Wystawy.** Po zamknięciu Wystawy ma każdy wystawca do dni czternastu przedmioty swe zabrać i pawilony uprzątnąć. Zapakowanie i odsyłka przedmiotów może na żądanie wystawcy i na koszt jego przez upoważnionego w tym celu ajenta (spedytora) Wystawy być uskuteczniona.

Przedmioty wystawowe, co do których w przeciągu czterech tygodni od zamknięcia Wystawy nie nastąpi żadna ze strony wystawy dyspozycya, zostaną po bezskutecznym upływie terminowego pisemnego upomnienia na rzecz funduszu Wystawy sprzedane.

17. **Spory i zażalenia.** Wszelkie spory i zażalenia, o ile do tego Komitet wykonawczy nie jest powołanym, rozstrzyga nieodwołalnie Dyrektor Wystawy. Należy je wnosić ustnie lub pisemnie do Biura Wystawy.

Z drukarni i litografii Pillera i Spółki we Lwowie.

12

POWSZECHNA WYSTAWA KRAJOWA
we Lwowie r. 1894
pod protektoratem Najmiłościwszego Cesarza i Króla Franciszka Józefa I.

ODEZWA.

Powzięta w szerokiem kole obywatelskiem, poparta gorąco i energicznie przez najwybitniejszych reprezentantów wszystkich warstw naszego społeczeństwa, powitana życzliwie przez kraj cały — myśl powszechnej Wystawy krajowej wchodzi w stanowczy okres wykonania.

Wystawa powszechna krajowa odbędzie się we Lwowie w r. 1894.

Najmiłościwszy Cesarz i Król Franciszek Józef I. raczył wziąć Wystawę pod najdostojniejszy Swój protektorat, a ten objaw łaski i życzliwości Monarchy, jak jest dobrą i szczęśliwą wróżbą, tak też powinien być nowym a silnym bodźcem do zjednoczonej, najszczerszej i najskrzętniejszej pracy około zamierzonego dzieła.

Odzywamy się w imię moralnych i materyalnych interesów kraju, odwołujemy się do ambicyi patryotycznej i społecznej wszystkich jego obywateli bez różnicy stanowiska i zawodu.

Rok 1894. będzie ważną datą w wewnętrznej historyi naszego kraju, od nas wszystkich zależy, aby był datą zaszczytną! Wystawa powszechna krajowa ma być świadectwem naszej pracy i obrazem naszego dorobku, ma ona przynieść i przyniesie też niewątpliwie znaczny zysk ekonomiczny dla kraju, a przemysłowi i rękodziełom naszym otworzy bogate źródło materyalnych korzyści.

Bez uroszczeń i bez złudzeń, przeciwnie, z całą odwagą prawdy, ale i z całą wiarą w siebie samych, w uczciwość naszych usiłowań i w zasoby naszego kraju, mamy się wszyscy, wszyscy bez wyjątku, złożyć na obraz tego, co znaczymy, co umiemy, co mamy.

Wystawa powszechna krajowa ma być świadectwem woli i trudu społeczeństwa, ma być i musi być czynem całego kraju. Jeśli da obraz woli, skierowanej statecznie ku wysokim celom postępu, jeśli da obraz trudu w najszczerszym jego wysiłku, będzie już widowiskiem okazałem i dopnie celu, bo da naukę i obudzi szacunek. Nie tyle bogactwo już osiągniętych rezultatów, co energia, dążąca do ich osiągnięcia na każdem polu, ma być miarą świetności Wystawy i tytułem jej chluby.

Ziomkowie! Taka świetność Wystawy i taka z niej korzyść dla kraju od Was zależy!

Będzie świetną, jeśli będzie wszechstronnym obrazem kraju, będzie wysoce pożyteczną, jeśli będzie szczerą i zupełną, będzie chlubną, jeśli będzie stwierdzeniem pracy i ambicyi całego społeczeństwa.

Uczyńmy wszyscy wszystko, aby Wystawa nasza miała znaczenie okresowej mety w rozwoju naszego kraju, uczyńmy wszystko, aby i swoi i obcy znaleźli w niej miarę naszego postępu i naszej żywotności, aby świadczyła i swoim i obcym, i życzliwym i nieżyczliwym, że kroczymy statecznie naprzód, do światła i siły!

Dajmy Wystawie naszej starodawne hasło: „Czem chata bogata, tem rada“ — ale niechże nasza chata **na prawdę** będzie **rada** temu popisowi naszej pracy i produkcyi, niech każdy obywatel tego kraju serdecznie rad będzie zadaniom, które ma spełnić Wystawa, niech serdecznie rad spieszy jej z udziałem i pomocą.

Na wystawie tej poznają nas obcy, co wiele znaczy; poznamy sami siebie, co dużo więcej znaczy. Nie będzie nam wstyd naszych niedostatków, bo one nie zawsze **przeciw nam**, a pod niejednym względem **za nami** świadczyć będą — a jeśli Wystawa ten jeden tylko odniesie skutek, że kraj nabędzie rozumnej świadomości samego siebie, to pożytek już z niej będzie i wielki i płodny w dodatnie następstwa.

Wystawa objąć ma cały obszar naszego społecznego życia: od twórczości artysty aż do trudu rolnika, od owoców badawczej inteligencyi aż do domorodnego wyrobu wieśniaczej dłoni — wszystkie też warstwy i wszystkie zawody kraju powołane są do czynnej pomocy w dziele, które swoją zbiorową a organiczną całością niechaj da dowód, że tworzymy organizm z przyszłością.

Miłość kraju poczęła to dzieło, **honor** i **pożytek kraju** będą hasłem pracy nad jego szczęśliwem dokonaniem.

We Lwowie, dnia 21. grudnia 1892.

Prezes Wystawy:

Adam Sapieha.

Wiceprezesowie:

Stanisław Badeni, August Gorayski, Edmund Mochnacki, Feliks Szlachtowski.

Dyrektor Wystawy:

Marchwicki.

Z drukarni i litografii Pillera i Spółki.

13

POWSZECHNA WYSTAWA KRAJOWA
we Lwowie r. 1894
POD PROTEKTORATEM NAJMIŁOŚCIWSZEGO CESARZA I KRÓLA
Franciszka Józefa I.

Deklaracya.

Podpisany ....

obowiązuje się niniejszem na fundusz zakładowy powszechnej Wystawy krajowej we Lwowie roku 1894 uiścić do rąk Komitetu wykonawczego Wystawy po koniec lutego 1893 r. kwotę ....

W zamian za to moje świadczenie, otrzymam od Komitetu wykonawczego Wystawy, dla mej osoby stałą kartę bezpłatnego wstępu na Wystawę przez cały czas jej trwania, oraz służyć mi będzie prawo bezpłatnego uczestniczenia w uroczystościach otwarcia i zamknięcia Wystawy.)*

.... *dnia* .... *1893.*

(Podpis:)

---

*) **Uwaga.** Ustęp ten odnosi się do osób, które najmniej 250 złr. subskrybują (§. 18. Regulaminu org.).

Drukeim Pillera i Spółki we Lwowie

(Als Manuscript gedruckt.)

ALLGEMEINE LANDES-AUSSTELLUNG IN LEMBERG
im Jahre 1894.

Das Kronland Galizien rüstet sich zu einer grossartigen Feier der Arbeit, des Fortschritts. Im Sommer 1894 findet in Lemberg eine allgemeine Landes-Ausstellung statt, die dritte der Zeitfolge nach in Galizien, an Umfang und Bedeutung weit überragend die beiden früheren (Lemberg 1877, Krakau 1887) und ein glänzendes Zeugnis gewaltigen Fortschritts.

Im Sommer 1892 begann die Arbeit an dem grossen Werke und schreitet seitdem, Tag und Nacht, ohne Rücksicht auf Wetter und Jahreszeit, unaufhaltsam vorwärts. Präsident des Ausstellungs-Comités ist Herrenhausmitglied Fürst Adam Sapieha, Vice-Präsidenten sind: Herrenhausmitglied Graf Stanislaus Badeni, Herrenhausmitglied August von Gorayski, die Bürgermeister von Lemberg und Krakau Mochnacki und Friedlein. Die Direction der Ausstellung ruht in der thatkräftigen Hand des Landtagsabgeordneten und Vicebürgermeisters von Lemberg, Dr. Zdzislaus v. Marchwicki, General-Secretär ist Herr Julius Starkel, Secretär der Landescommission für Gewerbeangelegenheiten, zweiter Secretär Herr I. K. Zieliński. Der Kosten-Voranschlag beläuft sich auf circa 2 Millionen Kronen (die Kosten der zahlreichen Privatpavillons nicht miteingerechnet). Dieser Bedarf findet zum grossen Theile Deckung durch Subventionen, welche die Regierung, die Landesvertretung, die Stadt Lemberg die bedeutenderen Städte des Kronlandes, die Bezirksvertretungen, die Handelskammern und andere Institutionen in bereitwilligster Weise, mit freudigem Vertrauen in das Gelingen des grossen Unternehmens demselben angedeihen liessen; der Rest soll durch Unternehmungen wie Restaurationen, Conditoreien, Caffeehäuser etc., weiter durch eine Ausstellungs-Lotterie, die Platzmiethe und die Eintrittspreise gedeckt werden.

Da von den 7 Millionen Bewohnern Galiziens 75% sich dem Ackerbau ergeben, so nimmt natürlich einen bedeutenden Theil der Ausstellung die Landwirtschaft in Anspruch. Infolge verschiedener günstiger Umstände (Propinationsablösung, Herabmindung des Bodencredits durch Conversion des Hauptwertpapiers, Verminderung der Grundentlastung, Bewilligung bedeutender Meliorationsarbeiten durch den Landtag) ist die Landwirtschaft Galiziens in letzter Zeit ganz bedeutend fortgeschritten. Der frühere extensive Ackerbau lenkt in rationelle intensive Bahnen ein. Die Bodenindustrie entwickelt sich immer reicher, landwirtschaftliche Brennereien (Spiritus, Liqueure und Rosoglio, Essig — circa 800), Bierbrauereien, Kartoffelstärke-, Syrup- und Hefefabriken, Zuckerfabriken, Mahlmühlen, werden neu begründet und die schon bestehenden erweitert und möglichst vervollkommnet. Infolge besagter Verhältnisse wird sich die *landwirtschaftliche Abtheilung* der Landes-Ausstellung höchst interessant, lehrreich und anregend gestalten. In Verbindung mit der ladwirtschaftlichen Ausstellung stehen eine *Hornvieh-* (angemeldet 1200 St.), eine *Borstenvieh-* und eine *Geflügelausstellung*. Auch eine *Pferdeausstellung* (angemeldet 800 St.) findet statt. Der landwirtschaftliche Pavillon hat riesige Dimensionen, die Stallungen nehmen einen bedeutenden Theil des Ausstellungsterrains in Anspruch.

Von den 34 Gruppen, in welche die Ausstellung zerfällt, erwähnen wir hier bloss diejenigen, welche ganz besondere Hervorhebung verdienen: Gruppe IV. *Bienenzucht, Honig und Obstgetränke* (anerkannte Specialitäten Galiziens), Gruppe V. *Forstwirtschaft*, Gruppe VI. *Jagdwesen*, Gruppe VII. *Fischerei*. Auf der landwirtschaftl. Ausstellung in Wien im J. 1891 erregte das galizische Jagdwesen allgemeine Bewunderung; hier steht eine Ausstellung desselben in grossartigem Ausmass in Aussicht. Die Fischzucht in Galizien hat in neuester Zeit höchst erfreuliche Fortschritte gemacht.

Bei dieser Gelegenheit sei erwähnt, dass auch eine *Hundeausstellung* stattfinden wird (reinracige Hunde und nichtracige Gebrauchshunde). Diese Hundeaus-

stellung, welche im September stattfinden wird, beschränkt sich nicht auf Galizien, sondern ist **international;** ausländische Objecte sind **erwünscht.**

Gruppe VIII. IX. Mineralproducte, Bergwesen. Die Regierung stellt aus: Kochsalz, Kainit. Graf Potocki in Krzeszowice: Marmorblöcke, Stein- und Braunkohle, Zinkerze. In derselben Gruppe: Bausteine, Cement, rother Sandstein von Trembowla. Specialität Galiziens: **Petroleum,** Erdwachs. (Borysław, Peczeniżyn, Ropianka, Gorlice, Krosno u. s. w.). In Petroleumgewinnung und Raffinerie ist in den letzten Jahren ein ungeheurer Aufschwung zu verzeichnen.

Gruppen XII. XIII. Hausindustrie. Fachschulen. Keramische Industrie. Diese Gruppen werden gewiss allgemeines Aufsehen erregen und Zeugnis geben von der besonderen Fürsorge, welche die Landesvertretung denselben angedeihen lässt (eine eigene Landes-Commission besteht zu dem Zwecke). In dieser Gruppe gibt es höchst interessante und wertvolle Specialitäten, welche bloss Galizien eigentümlich sind. Specialausstellungen in den letzten Jahren haben in ausgezeichneten Leistungen glänzende Beweise von der Entwicklung der Hausindustrie und der Fachschulen (Lehrwerkstätten: Töpferschule in Kolomea, Holzschnitzerei in Zakopane, Spitzenklöppelei in Muszyna und Zakopane, Webereischule und Appreturanstalt in Krosno, Wagner- und Böttcherschule in Kamionka Strumiłowa, Schusterschule in Uhnów, Schlosserschule in Świątniki, Seilerei in Radymno u. s. w.) an den Tag gelegt.

Eine grössere Anzahl Gruppen ist der Industrie gewidmet. Die obenerwähnten Fachschulen wirken höchst förderlich auf die Industrie im Lande ein. Von Industriezweigen sind besonders erwähnenswert: Ziegeleien, Keramik (Töpferwaaren, Dachziegel, Kacheln); Lederindustrie (Gerbereien, Schuster-, Sattler-. Pelzwaaren); Papierfabriken (Gebr. Kolischer in Grodek, Weiser in Sassow); Gips-, Alabaster-, Marmorerzeugnisse; Holzindustrie; Pharmaceutische Industrie; Chemische Producte (Kunstdünger, Paraffin, Kerzen-, Seifenfabrication).

In Anbetracht des Umstandes, dass sich im Kronlande der Mangel an hinreichender Anzahl von Maschinenfabriken fühlbar macht, hat sich die Direction der Ausstellung entschlossen, diese Gruppe in einer abweichenden Weise zu organisieren. Während nämlich die Ausstellung im Ganzen als Landesausstellung erscheint, wird ***die Ausstellung des Maschinenwesens, ebenso der Optikerwaaren, chirurgischer Instrumente, wie dem Schulunterrichte dienlicher Apparate für international erklärt*** *und damit den Maschinenfabriken in allen Kronländern sowie im Auslande Gelegenheit geboten, durch Ausstellung ihrer Fabricate Anerkennung zu erwerben und ein neues Absatzgebiet sich zu erschliessen.* ~~*Für diese internationale Abtheilung besteht ein besonderes Reglement.*~~ *Die Ausstellungs-Direction nimmt Anmeldungen bis* ***1.*** ~~***Jänner***~~ März ***1894*** *entgegen. Besonders erwünscht sind: Kleinmotoren, Maschinen für Brennereien und Bierbrauereien, Ackerbaugeräthschaften und überhaupt landwirtschaftliche Maschinen, elektrische Anlagen, Maschinen für Holzbearbeitung, für Leder- und Cartonnagearbeiten und überhaupt Hilfsmaschinen für Kleinindustrie, Feuerlöschapparate, Utensilien für Feuerwehren.*

Ausdrücklich sei erwähnt, dass in dieser internationalen Abtheilung ***eine besondere Concurrenz und Preisvertheilung einerseits für die Landes-, andererseits für die fremden Erzeugnisse stattfindet.***

Einen Anziehungspunkt der Ausstellung für die weitesten Kreise wird die Gruppe XXII. Ethnographische Gegenstände — bilden. Galizien weist in Tracht, Sitte und Lebensweise der Bewohner aussergewöhnliche, höchst interessante Mannigfaltigkeit auf. Das bunte Bild dieses originellen Lebens wird in allen Einzelnheiten in einer Reihe von Bauernhöfen vorgeführt werden; mit Mannequins, vollständigem Interieur, Photographien u. s. w. Daran schliesst sich ganz natürlich die in Galizien ebenfalls höchst originelle Gruppe XXIV. Frauenarbeit und Hausindustrie.

Gruppe XXV. XXVI. **Malerei,** Sculptur, Architectur. Besonders hervorzuheben ist die polnische Malerei. Seit einem Vierteljahrhundert hat die Malerkunst unter den Polen sich grossartig entfaltet, ist aufeinmal zu ungeahnter Blüte gelangt; in der ganzen Welt kennt und schätzt man die Reihe glänzender Namen, die unter Führung eines Matejko und anderer Meister die polnische Kunst zu solcher Höhe emporförderten. Der Kunstpalast der Ausstellung wird nicht nur die neuesten Werke der polnischen Maler enthalten, darunter solche, welche speciell für die Ausstellung gemalt wurden (Matejko, Siemiradzki, Brandt u. a.), sondern **die Gemäldeausstellung wird, um eben die Entwicklung der Kunst darzustellen, retrospectiven Charakter tragen,** d. h. so ziemlich alle von polnischen Malern bis jetzt geschaffenen, in der ganzen Welt zerstreuten Meisterwerke noch einmal für kurze Zeit an einer Stelle vereinigen.

Gruppe XXXI. Sanitätswesen. Galizien ist reich an Gesundbrunnen (Iwonicz, Krynica, Szczawnica, Truskawiec, Lubień u. s. w.), somit wird sich die Ausstellung balneologischer Einrichtungen und Erzeugnisse interessant gestalten.

Gruppe XXXII. Land- und Wasserverkehrsmittel. Bemerkenswert die Ausstellung der k. k. österreich. Staatsbahnen, überhaupt die erste in dieser Ausdehnung. Post- und Telegraphenausstellung, retrospectiv (eigene Pavillons).

Die Eröffnung der Ausstellung ist auf den 1. Juni, der Schluss auf den 1., beziehungsweise 15. October 1894 festgesetzt. Die zu ertheilenden Preise bestehen aus Ehrendiplomen, Gold-, Silber- und Bronzemedaillen (des Comités, des Staates, des Landes, der landwirtschaftl. Gesellschaften u. s. w.), ehrenden Anerkennungen und Geldpreisen. Für hervorragende Leistung bei Erzeugung der ausgestellten Objecte werden auch Gehilfen und Mitarbeitern besondere Preise zuerkannt.

Die Landeshauptstadt Lemberg, in welcher die Ausstellung stattfindet, zählt 130.000 Einwohner,[1] besitzt eine Reihe monumentaler Bauten, viele schöne Strassen, modernste Communicationsmittel (Omnibus, Pferdebahn, electrische Stadtbahn). Eine grosse Anzahl vortrefflicher Gasthöfe bietet Reisenden den erwünschten Comfort. Eine Universität, eine polytechnische Hochschule, 5 Gymnasien, eine Real-, eine höhere Staats-Gewerbeschule, zahlreiche Volks- und Bürgerschulen u. s. w., wertvolle Museen (darunter das in seiner Art einzige naturhistorische Museum des Herrenhausmitgliedes Grafen Wladimir Dzieduszycki) und bedeutende Bibliotheken, viele wissenschaftliche und schriftstellerische Vereine geben löbliches Zeugnis von Bildungseifer und Bildungsstufe der Bevölkerung. Die Lage der Stadt ist eine gesunde, gutes Trinkwasser ist überall hinreichend vorhanden. Die Stadt erfreut sich einer sehr schönen Umgebung und trefflich erhaltener Promenaden und Anlagen.

Eine der jüngsten, aber in jeder Beziehung gelungenen Anlagen, der sogenannte Stryjer-Park, steigt allmählich zu einem Plateau an. Dieses Plateau, ohne weitere Erhebungen oder Senkungen sich eben fortziehend, ist zum Ausstellungsterrain ausersehen worden. Eine glückliche Wahl! Kaum vermag man sich ein günstiger gelegenes Terrain vorzustellen. Vom Centrum der Stadt 20 Minuten entfernt, durch die elektrische Stadtbahn mit dem Central-Bahnhofe verbunden, überall eine gleichmässige Ebene — also allen Anforderungen der Bequemlichkeit entsprechend. Allein neben dem Praktischen kommt hier auch das Aesthetische zur vollsten Geltung. Schon von dem Stryjer-Park aus, ganz besonders aber von dem Plateau des Ausstellungsrayons, geniesst man eine wunderbare Fernsicht: die ganze Stadt Lemberg mit ihren markanten Kuppeln und Thürmen, mit ihrer gewaltigen Häusermasse, erscheint in wirkungsvollem Bilde auf dem Hintergrunde der jenseitigen Hügel, vor allem des ehrwürdigen Schlossberges. Wahrlich ein so reizender Anblick, wie er kaum je von einem Ausstellungsplatz genossen werden kann.

Auf dem Plateau erhebt sich nun eine lange Reihe grösserer und kleinerer Bauten: der Gewerbepalast, der Kunstpalast, Pavillons, für Agricultur, Forst- und Jagdwesen, Architectur etc. und eine grosse Menge anderer Pavillons Das Pavillonsystem wurde gewählt, da es in vielen kleineren Baulichkeiten Übersichtlichkeit, rasche Orientierung und Belehrung ermöglicht. Ausser den allgemeinen Pavillons (z. B. für Schulwesen, für Literatur und Presse, für Wohnungseinrichtungen u. s. w.) sind bis jetzt schon mehr als 40 Privatpavillons angemeldet und im Entstehen begriffen. Privatpavillons errichten z. B. Erzherzog Albrecht (für die Producte seiner galizischen Besitzungen), Graf Roman Potocki, Graf Andreas Potocki, Fürst Lubomirski, Bar. Romaszkan, Baron Brunicki, Graf Johann Tarnowski, Fürst Sanguszko, Gräfin Mier, Baron Popper, Schmidt & Grödl u. s. w. Auch die Stadt Lemberg errichtet einen besonderen Pavillon, ebenso die Ministerien des Handels, des Ackerbaus und der Finanzen (Tabak und Salinen in Wieliczka). Die in den Vereinigten Staaten Nord-Americas ansässigen Polen errichten ebenfalls einen eigenartigen Pavillon.

Die Maler Styka und Kossak führen unterstützt von anderen Meistern, ein grossartiges Panorama, ein Colossal-Rundgemälde aus, welches ein in der Geschichte Polens denkwürdiges Moment darstellt. Dieses Panorama wird nach dem Urtheil vielgereister Kenner keinem ähnlichen anderswo errichteten nachstehen.

Eine Zierde anderer Art gewährt der Ausstellung die **Fontaine lumineuse,** ausgeführt von Krzizek, welcher auf der Prager Landesausstellung eine solche zu allgemeinem Beifalle ausführte. Das ganze Ausstellungsterrain erhält elektrische Beleuchtung.

Alle Ausstellungsobjecte gelangen mittels besonders erbauter Schleppbahn bis unmittelbar an Ort und Stelle.

Die Landesausstellung erregt in den weitesten Kreisen lebhaftestes Interesse. Es ist mit Sicherheit ein sehr starker Zusammenfluss von Fremden zu erwarten. Nicht nur aus Galizien, sondern aus allen Gebieten und Ländern, wo Polen wohnen, werden eine Unzahl Fremder zusammenkommen; sogar aus America ist eine stattliche Anzahl angesagt. Allein zweifellos wird auch von Seiten anderer Nationalitäten der Ausstellung grössere Aufmerksamkeit zutheil werden. In erwähnenswerter Anzahl werden Deutsche, Ungarn, Süd- und Westslaven mit Sicherheit erwartet.

Zum glänzenden Erfolg der Ausstellung wird auch der Umstand beitragen, dass eine grössere Anzahl von Congressen gerade um jene Zeit in Lemberg tagen wird. Es findet statt ein polnischer Schriftsteller- und Journalistentag; ein Juristen- und Nationalökonomen-; ein Ärzte- und Naturforscher-; ein Techniker-; ein Pädagogen-; ein Pomologentag; ein Turnvereine- und Feuerwehrentag; endlich ein internationaler Bergwerkbesitzertag.

Se. Majestät der Kaiser, welcher das Protectorat der Ausstellung allergnädigst anzunehmen geruhte, hat allerhöchst Seine Ankunft in sichere Aussicht gestellt.

Druck von Piller & Comp., in Lemberg.

Kraków 28. marca 1894.

Wielmożny Panie!

Załączone pismo wskazuje, że na III.cim zjeździe Prawników i Ekonomistów Polskich wybraną została ankieta do spraw małej własności i że podpisanemu poruczono zwołanie galicyjskich jej członków. – W wykonaniu tego zlecenia proponuję pierwsze posiedzenie komisyi w Krakowie 13. kwietnia o godz. 10. rano,

w mojém mieszkaniu, ulica Długa l. 7 na II. piętrze. – Ponieważ jest rzeczą konieczną, abyśmy wszyscy mogli być obecni na tém pierwszem posiedzeniu, przeto, gdyby czas lub miejsce narady były niedogodne, zechcą Panowie, mieszkający we Lwowie ze sobą porozumieć się i zaproponować mi wspólne czas i miejsce zjazdu.

Upraszam zawsze o odpowiedź przed 5. kwietnia łącząc zapewnienie wysokiego szacunku, z jakim pozostaję

Józef Kleczyński

Zjazd Prawn. i Ekon. 18

Poznań, dnia 15go Marca 1894.

Wielmożny

Pan Dr Jan Pawlikowski

członek ankiety w sprawie małej własności ziemskiej

we Lwowie.

Niżej podpisany wydział, powstały z inicyatywy III Zjazdu prawników i ekonomistów polskich w Poznaniu, uważa się za spadkobiercę prac pozostawionych przez Zjazd do załatwienia i ma sobie za obowiązek, dać początek uchwalonej ankiecie w sprawie małej własności ziemskiej, wzywając członków wybranej w tym celu komisyi do zorganizowania się i rozpoczęcia czynności.

Przekonani jesteśmy, że ankieta ze względu na różnorodność stosunków miejscowych tylko w takim razie może wydać pożądane owoce, jeżeli dla każdej dzielnicy utworzy się osobna subkomisya, która samodzielnie pracować będzie pod kierunkiem wybranego następnie centralnego zarządu.

W skład subkomisyi dla dzielnicy polskiej pozostającej pod panowaniem austryackiem wchodzić będą pp.:

prof. Józef Kleczyński w Krakowie, Dr Alexander Lisiewicz we Lwowie, poseł Teofil Merunowicz tamże, prof. Dr Milewski w Krakowie, Dr Jan Pawlikowski we Lwowie, Dr Tadeusz Pilat tamże.

W skład subkomisyi dla dzielnicy pod panowaniem

rosyjskiem

rosyjskiem wchodzić będą pp.

radca Dr. Tadeusz Kowalski w Warszawie, adwokat Józef Kirszrot-Prawnicki tamże, dyrektor Józef Montwiłł w Wilnie, adwokat Alfons Parczewski w Kaliszu, adwokat Adolf Suligowski w Warszawie.

W skład subkomisyi dla dzielnicy pod panowaniem pruskiem wchodzić będą pp.

Dr. Teodor Kalkstein w Poznaniu, Seweryn Chełkowski tamże, dyrektor Józef Liszkowski tamże, Dr. Witold Skarżyński w Pławnie, adwokat Wojciech Trąmpczyński w Poznaniu, Stanisław hr. Żółtowski w Niechanowie.

Pierwszego z wymienionych członków każdej subkomisyi upraszamy niniejszem, aby zwołał zebranie dla ukonstytuowania się w swojej dzielnicy. Zebrani członkowie wybiorą dla subkomisyi stałego prezesa i sekretarza, a w razie potrzeby ich zastępców, ewentualnie zaś uzupełnią subkomisyę przez kooptacyę.

Wybrani w ten sposób trzej prezesowie wraz z sekretarzami wejdą w listowne porozumienie celem wyboru centralnego zarządu, a rezultat zakomunikują wszystkim członkom ankiety.

Za wskazówkami i pod ogólnym kierunkiem centralnego

centralnego zarządu pracować będą subkomisye w swych dzielnicach samodzielnie, aby wytknąć praktyczne zadanie poszukiwań, ułożyć odpowiednie kwestyonaryusze, a następnie opracować zebrane przez ankietę materyały.

WYDZIAŁ PRAWNICZO-EKONOMICZNY
TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ NAUK
POZNAŃSKIEGO.

[illegible] Seweryn Chełkowski

wice prezes. sekretarz.

20

Rada lwowskiego Oddziału c. k. Towarzystwa gospodarskiego.

L. 23/94.

Staraniem Rady lwowskiego Oddziału Towarzystwa gospod. gal. a za współdziałaniem Dyrekcyi Wystawy i głównego Zarządu Towarzystwa Kółek rolniczych odbędzie się *»Konkurs pługów«* w czasie powszechnej Wystawy krajowej r. 1894 we Lwowie.

Rada lwowskiego Oddziału Towarzystwa gospod. gal. zaprasza niniejszem wszystkich PP. Fabrykantów machin i narzędzi rolniczych, aby zechcieli jak najliczniej wziąć czynny udział w tym konkursie.

Program ogólny.

1) Do konkursu przyjęte będą pługi wyrobu krajowego i zagranicznego z tem zastrzeżeniem, że przy jednakich zaletach, względnie jednakiej ogólnej ocenie dobroci, pierwszeństwo do nagrody mają wyroby krajowe. Tylko te pługi, które należą do jednego z poddziałów wymienianych pod 2) *a*, *b*, *c*, będą do konkursu dopuszczone. Komisya sędziów decyduje pod tym względem nieodwołalnie, jakoteż o tem, do którego poddziału jaki pług ma być przydzielony.

2) Nagrody będą udzielone:

a) Medal zasługi państwowy i 60 koron w złocie za najlepszy pług piątrowy (Bayol), przyczem pierwszeństwo do nagrody będą miały pługi piątrowe (z podrzynaczem) zwrotne, t. j. takie, które skiby w jedną stronę pola odwracają, jeżeli się w świeżo wyoraną bruzdę nawraca. (Idzie tu o oszczędność czasu przy nawracaniu).

b) Pierwsza nagroda: Medal zasługi państwowy, srebrny.
Druga nagroda: Medal zasługi brązowy, za pługi wieloskibowe (2—3 skib), do orek płytszych (od 8 do 15 cmt). Pługi te podzielone będą na dwie grupy, t. j. *A)* z odkładnicami kruszącemi, do gleby lekkiej i *B)* z odkładnicami mało kruszącemi i do gleby cięższej. Warunki próby dla każdej grupy ustanowi komisya sędziów.

c) 1-sza nagroda: Medal zasługi państwowy, srebrny,
2-ga „ Medal zasługi państwowy, brązowy.
3-cia „ List pochwalny Rady lwowskiego Oddziału Towarzystwa gospod. gal.

Nagrody te rozdane będą za najlepsze pługi stosowne dla małych gospodarstw włościańskich, a więc uwzględnione będą przy premiowaniu takie pługi, które obok dobrego działania, wymagają niezbyt wielkiej

siły pociągowej, a których cena może być przystępna dla rolników na małych gospodarstwach.

Trzy pierwsze nagrodzone pługi z działu *c*, będą przez Komisyę sędziów zakupione. W tym dziale mogą być próbowane pługi zwykłe do różnej gleby zastosowane, jakoteż mniejsze pługi piątrowe, z wyjątkiem pługów wieloskibowych. Przepisana głębokość orki od 14 do 20 cmt.

3) Prócz powyższych nagród Komisya sędziów w miarę uznania może przyznać więcej nagród, t. j. listów pochwalnych Towarzystwa gospod. gal. i to we wszystkich działach.

4) Premiowane będą przedewszystkiem pługi nowszej konstrukcyi lub takie, przy których ulepszone będą pojedyncze części wpływające na dobroć pracy, trwałości budowy i łatwość obsługi.

5) Konkurs ten połączony jest z powszechną Wystawą krajową o tyle, że pługi będące na Wystawie, mogą być za wiedzą Dyrekcyi Wystawy do prób konkursowych z placu Wystawy wywożone, poczem należy je tam zwrócić. Zgłoszenia do konkursu na dołączonych przy niniejszem formularzach, dokładnie wypełnionych, należy przesyłać pod adresem: Rada lwowskiego Oddziału Towarzystwu gospod. gal. we Lwowie, Kościuszki l. 7) najdalej do dnia 20. Maja 1894 r.

Pługi muszą być dnia 14. Czerwca rano oddane referentowi Komisyi sędziów, aby tenże mógł prace przygotowawcze wykonać.

6) Próby pługów odbędą się w pobliżu miasta Lwowa (miejsce podane będzie później do wiadomości) w dniu 19. Czerwca i następnych 1894 r. w obec Komisyi sędziów zaproszonych przez Radę lwowskiego Oddziału Towarzystwa gospod. gal. Komisya ta oceni pługi podług szczegółowej instrukcyi i na podstawie tego przyzna nagrody, jakoteż złoży sprawozdanie urzędowe, które będzie drukiem ogłoszone.

7) Każdy pług próbowany będzie na osobnej parceli. Parcele będą rozlosowane.

Panowie Fabrykanci biorący udział w konkursie, winni się zastosować ściśle do zarządzeń Komisyi sędziów, względnie referenta tejże, w przeciwnym razie może Komisya orzec wykluczenie od konkursu. Odwołania od orzeczeń Komisyi sędziów być nie może.

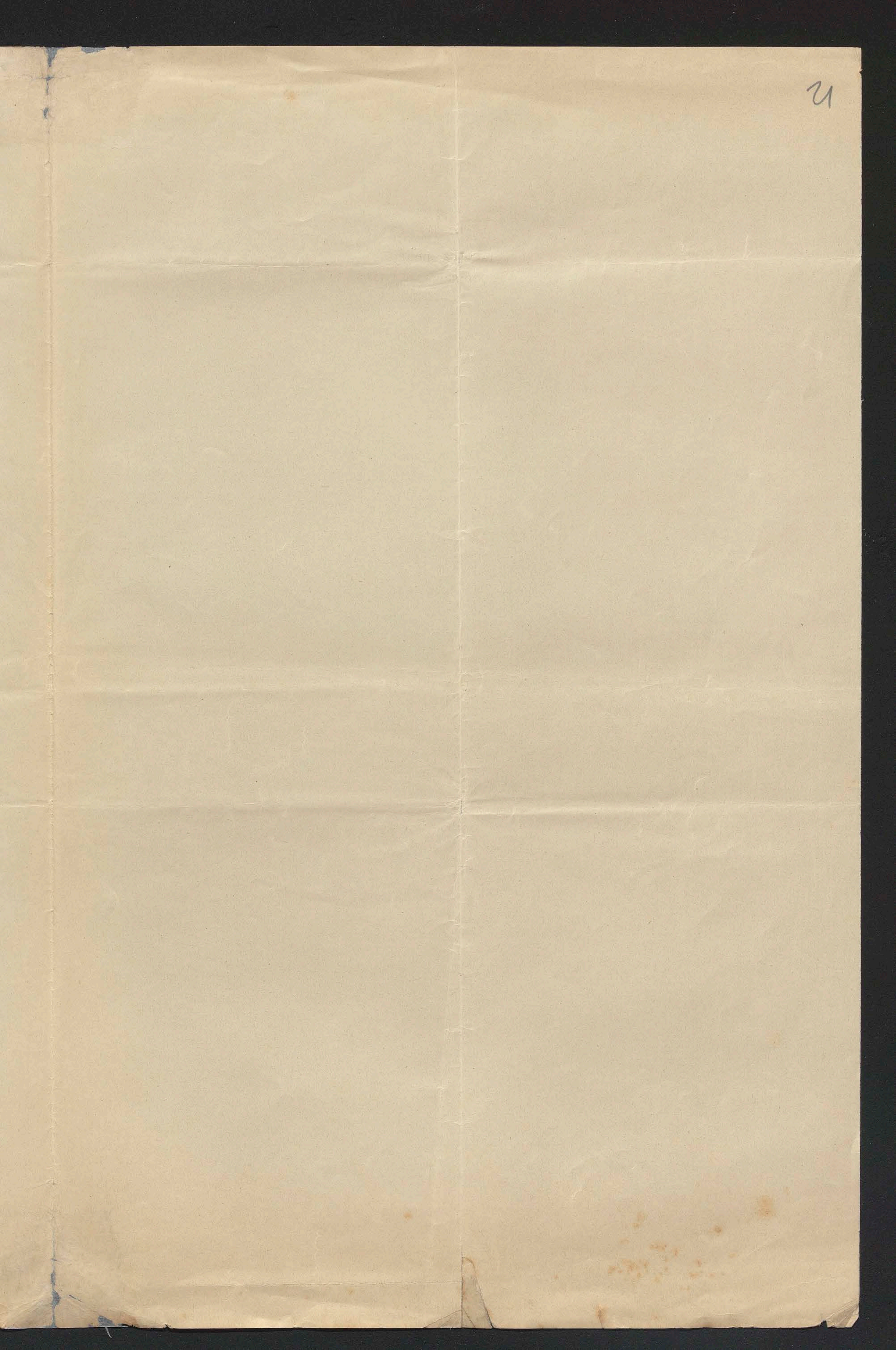
8) Wszelkie koszta połączone z konkursem ponoszą PP. Fabrykanci; tylko zaprzęgi do prób dostarczone będą przez Radę lwowskiego Oddziału Towarzystwa gospod. gal. bezpłatnie. PP. Fabrykanci mogą używać także swoich zaprzęgów.

Lwów, dnia 15. Lutego 1894.

Referent: *Prof. T. Rylski.*

Prezes: *Adolf Wiesiołowski.*

Z DRUKARNI E. WINIARZA

21

Rada lwowskiego Oddziału c. k. Towarzystwa gospodarskiego

L: 24/91.

Instrukcya

dla komisyi sędziów przy konkursie pługów we Lwowie odbyć się mającym w czerwcu 1894 r.

Do komisyi sędziów zaprosi Rada lwowskiego Oddziału c. k. Tow. gosp. gal. 9 członków, którzy zbiorą się dnia 19 czerwca 1894 r. rano o godz. 9tej na placu Wystawy. (biuro Dyrekcyi) Komisya ukonstytuuje się wybierając przewodniczącego i referentów, podzieli się na 2 sekcye: rolniczą i techniczną w ten sposób, że do pierwszej należeć ma w zasadzie 5ciu, do drugiej 4ech członków. Każda sekcya ma swego referenta.

W razie, gdyby który z zaproszonych członków przybyć nie mógł, komisya według swego uznania, może kooptować innego członka.

Po ukonstytuowaniu się, komisya oglądnie do próby nadesłane pługi i rozdzieli je stosownie do ogólnego programu na 3 działy t. j. a, b i c, uwzględniając przytem ile możności życzenia fabrykantów.

Klasyfikacya przymiotów wyraża się cyframi:

5. oznacza doskonały
4. " bardzo dobry
3. " dobry
2. " niedostateczny
1. " zły...... przymiot

Wypełnienie uwzględnie klasyfikacya w rubrykach 1, 2, 3, 4 i 5 (T. b.) należy do sekcyi technicznej; kla-

./.

syfikacya w rubrykach od 6 do 10 włącznie do sekcyi rolniczej; resztę przedmiotów klasyfikuje cała komisya.

Nagrody przyznawane będą tym pługom, które w rubr. 14 T.r. będą miały największą liczbę — przyczem należy uwzględnić 1szy punkt ogólnego programu.

Po ukończeniu konkursu komisya złoży Radzie Oddziału Pow. sprawozdanie podpisane przez przewodniczącego i obu referentów komisyi.

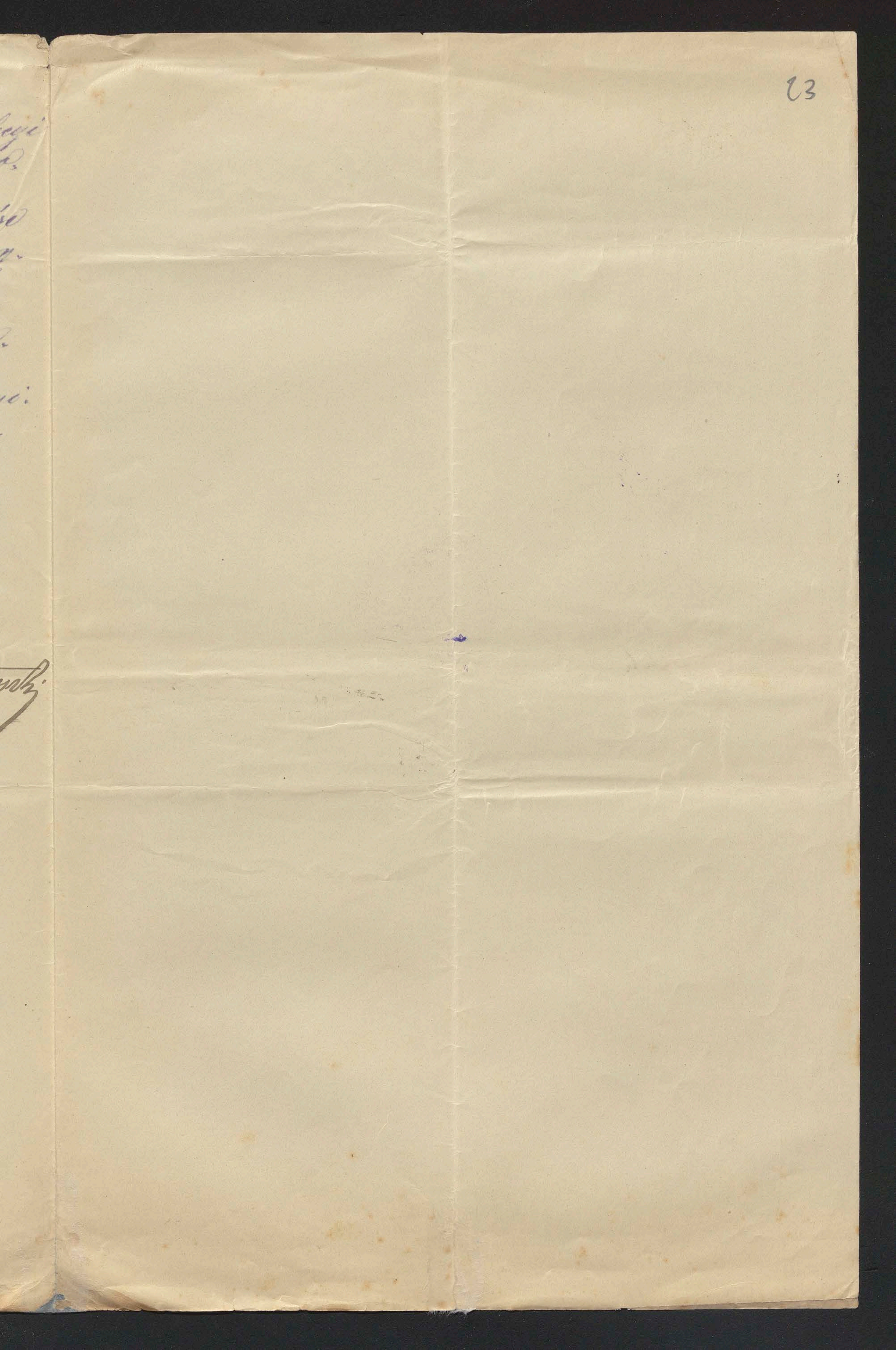
Sprawozdanie to będzie ogłoszone w czasopismach fachowych i pismach codziennych.

Lwów dnia 15 lutego 1894.

C.K. TOWARZYSTWO GOSPODARSKIE GALICYJSKIE ODDZIAŁ LWOWSKI

Referent: Rylek

Prezes: Adolf Wiesiołowski

T. I dz: a. b. i c

Stopniowanie klasyf.: 5. doskonały, 4. bardzo dobry, 3. dobry, 2. niedostateczny, 1. zły.

Nazwisko fabrykanta i bliższe oznaczenie pługa	1. Cena		do 1. Klasyfikacja	2. szerokość skiby	3. głębokość skiby	4. Siła pociągowa	5. Siła na 1 dm□	Klasyfikacja	6. odwracanie skiby	7. spulchnienie skiby	8. mieszanie skiby	9. czystość bruzdy	10. łatwość wprowadzenia	11. łatwość wrastania	12. Stałość pochodu	13. Dobroć wyrobu	14. Suma punktów	15. Nagroda	Uwaga
	złr.	ct.		cm.	cm.	klg.	klg.												
C. Wachtel M. zwrotny	44		2	21	20	267 1/2			3	4	—	4	4	4	4				48 (50m)
Szukalkiewicz 1 zwr. 128 285 153	13	25	5	32	15	176 1/2			4	3	—	4	4	4	4				45 (50m)
A Fraszkowski nr. 2 samochód	32		5	27	18	205			4	4	—	4	5	5					48 (50m)
Szukalkiewicz nr. 2 z podrzyn.	20	50	5	36	20	306			4	5	—	4	4	4	4				45 (80m)
Fröhlich (dokładny A.) O.F. 3.	21	60	5	28	19	214			4	5	—	3	4	4					48 (50m)
Szukalkiewicz 3 zwrotny	21	50	5	33	14	218			3	3	—	4	4	4	4				38
C. Cegielski T.J. z podrzyn.	43 m		4	30	19	258			3	4	—	5	5	5	5				40
Fröhlich O F 1.	15	60	5	29	16	183			4	4	—	4	5	5	5				45
Fröhlich A. O F. 2.	23 m		5	28	26	212			4	4	—	3	4	4					

128

T. I dz: a. b. i c

Stopniowanie klasyf.:
5. doskonały
4. bardzo dobry
3. dobry
2. niedostateczny
1. zły

Nazwisko fabrykanta i bliższe oznaczenie pługa	1. Cena zł.	ct.	do 1. Klasyfikacja	2. szerokość skiby cm.	3. głębokość skiby cm.	4. Siła pociągowa klg.	5. Siła na 1 dm² klg.	Klasyfikacja	6. odwracanie skiby	7. spulchnienie skiby	8. mieszanie skiby	9. czystość bruzdy	10. łatwość wprowadzenia	11. łatwość utrzymania	12. Stałość prowadzenia	13. Dobroć wyrobu	14. Ścisłość punktów	15. Nagroda	Uwaga
Hapka – listowy	22		5	35	24	397 1/2			3	5		4	5	5	5				60
Eberhardt 3 sk. NWD G1	76		3	66	13	352 1/2									5				65
Drohowyż	12		5	16	19	162 1/2			2	5		5	5	5	5				55 (12 zł)
Eberhardt Imperator NWD G 1.	47.50		4	45	14	290			3		X	4	4	4	4				
C. Umrath UGZ z podrzynaczem	94		4	25	15	197 1/2			3	4		4	4	4	4				65
Eberhardt NZWB G/1. 2 sk.	62		4	45	12	222 1/2			4		–	5	5	5	5				60
B. Wurstel AD 2 sk.	60		4	45	10	250			2		X	3	4	4	4				65

ui. 65
n. 24
f. 18

T. I dz: a. b. i c

Stopniowanie klasyf.: 5. doskonały, 4. bardzo dobry, 3. dobry, 2. niedostateczny, 1. zły

Nazwisko fabrykanta i bliższe oznaczenie pługa	1. Cena ktr.	1. Cena ct.	do 1. Klasyfikacya	2. szerokość skiby cm.	3. głębokość skiby cm.	4. Siła pociągowa klg.	5. Siła na 1 dm² klg.	Klasyfikacya	6. odwracanie skiby	7. spulchnienie skiby	8. mieszanie skiby	9. czystość bruzdy	10. łatwość wprowadzenia	11. łatwość utrzymania	12. Stałość pochodu	13. Dobroć wyrobu	14. Suma punktów	15. Nagroda	Uwaga
Fröhlich zwrotny	27			24	18	205			4	4		4	4	4	4				ca. 65
Fröhlich [illegible] F4 C1	16		5	23	17	178			5	3		4	4	4	4				65
Wachtel C3 3 skib.	65		4	70	9	345			2	X		3	4	4	5				34 m. (40 m.)
C. [illegible] / [illegible]	14		5	28	16	147½			5	3		5	5	5	5				65
[illegible] [illegible]	40		5	33	28	546			5	5		4	5	5					[illegible]
Wachtel E.S. [illegible] [illegible]	20		4	22	12	175			4	4		4	4	4	4				
[illegible] C. [illegible]	24		4	40	15	184			4	4	X	5	5	5	5				50 m. (50 m[illegible])

150
206
356

F. I dz: a. b. i c.

Stopniowanie klasyf.: 5. doskonały 4. bardzo dobry 3. dobry 2. niedostateczny 1. zły

Nazwisko fabrykanta i bliższe oznaczenie pługa	1. Cena złr.	1. Cena ct.	do 1. Klasyfikacya	2. szerokość skiby cm.	3. głębokość skiby cm.	4. Siła pociągowa klg.	5. Siła nad. Dyn. klg.	Klasyfikacya	6. odwracanie skiby	7. spulchnienie skiby	8. mieszanie skiby	9. czystość bruzdy	10. łatwość wprowadzenia	11. łatwość ustawienia	12. Stałość pochodu	13. Dobroć wyrobu	14. Suma punktów	15. Nagroda	Uwaga
[illegible] A	72		5	23	20	200			3	2	—	3	4	4	3				115 – 285 [illegible] [illegible]
Cegielski O dwuskibowy	62 m. [illegible]		4	45	14	320			4		X	4	4	4	4				50 sec
Umrath LDR 8Hs 3 skibowy	68		4	64	10	310			2		—	3	3	4	4				55
Umrath LDR 8Hs 3 sk. [illegible] konny	68		4	64	[illegible]	340			3		—	3	4	4	5				63
Umrath ZFU. 2 skib.	56		4	47	8	307,5			5		X	4	5	5	5				70
Jaroszewski 1. 4 skib.	75		3	60	6½	262,5			2		X	3	4	4	4				60 (75 [illegible])
Eberhardt WB 4 skib.	80		4	72	10	425		2	4		X	4	5	5	5				66 (80 [illegible])

68 [illegible]

375

265
375
640

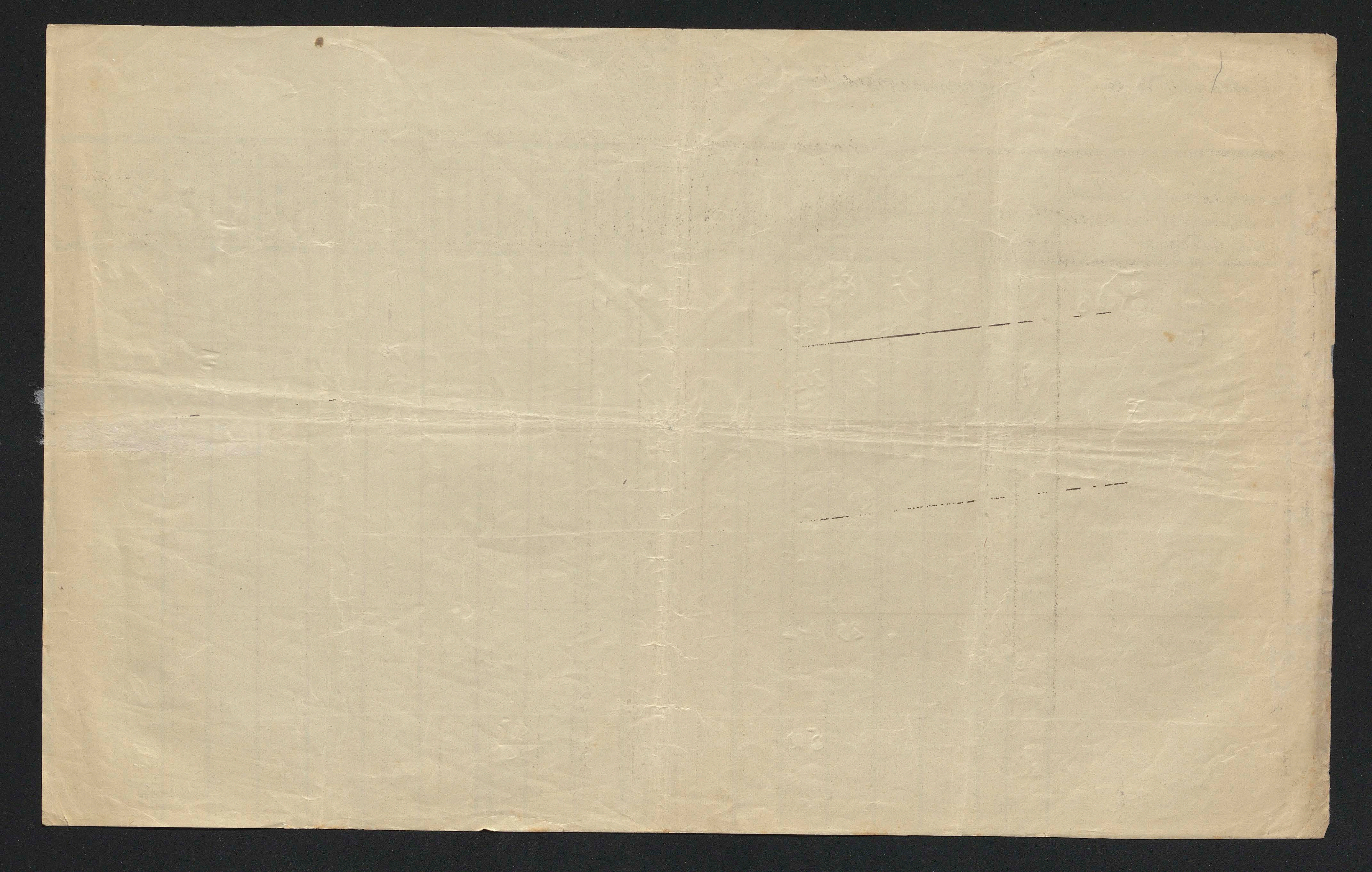
250
370
620

F. I dz: a. b. i c

Stopniowanie klasyf.: 5. doskonały 4. bardzo dobry 3. dobry 2. niedostateczny 1. zły

28

Nazwisko fabrykanta i bliższe oznaczenie pługa	1. Cena ztr.	ct.	do 1. Klasyfikacya	2. szerokość skiby cm.	3. głębokość skiby cm.	4. Siła pociągowa klg.	5. Siła na 1 dm² klg.	Klasyfikacya	6. odwracanie skiby	7. spulchnienie skiby	8. mieszanie skiby	9. czystość bruzdy	10 łatwość wprowadzenia	11 łatwość wystawienia	12. Stałość pochodu	13. Dobroć wyrobu	14. Suma punktów	15. Nagroda	Uwaga
Eberhardt F.S.B. 3 A.	38		~~4~~ 5	27	18½	220–340 (224)			3	4	—	4	4	5	4				cm 59 [illegible] 60 m.
Eberhardt bezkoł. A. N F.S.A	32		5	26	22½	277.5			3	4	—	3	4	5	4				60 [illegible]
Franowski nr. 4, A. (2)				~~21~~ 19.5	~~23~~ 22	302½													~~60~~ 62 60 metr.
Umrath 8 calowy A. metr.	35		4	33	21	312.5			3	4	—	3	4	5	4				50 60 metr.
Umrath 10 calowy A. metr.	36 ~~39½~~			28	26	~~27[illegible]~~			3	4	—	3	4	5	4				60 24 ~~60~~ metr.
Wachtel [illegible] A. ([illegible])	100		1	30	28	502½			5	5	X	4	4	4	5				~~560~~ 80 575 ~~60~~ metr. 100

S. I. dz. a, b i c

Stopniowanie klasyfi: 5. doskonały
4. bardzo dobry
3. dobry
2. niedostateczny
1. zły

Nazwisko fabrykanta i bliższe oznaczenie pługa	1.		do 1.	2.	3.	4.	5	klasyfikacya	6.	7.	8.	9	10.	11.	12.	13.	14.	15.	Uwagi
	Cena		klasyfikacya	szerokość skiby	głębokość skiby	Siła pociągowa	Siła na 1 Dcm.□		Odwracanie skiby	spulchnienie skiby	mieszanie skiby	Czystość bruzdy	Łatwość oprowadzania	Łatwość ustawienia	Stałość pochodu	Dobroć wyrobu	Suma punktów	Nagroda	
	zł.	ct.		cm	cm.	klg.	klg.												

B) ~~[illegible]~~ 1) Ebert. – dypl. hon. [illegible]
za 2, 3 [illegible]

A.) – 1) Marinek [?] metal srebr. p. od [illegible]
za [illegible]

C) 1) Fröhlich – za [illegible] I. m. [illegible]

A.) 3) – " " " ~~[illegible]~~ zarodny [?] m. brąz. p.

B.) – 2) Agat [?] 2 stuk. [illegible] M. ~~brąz. [illegible]~~ srebr. [illegible]

A) 4) Wachtel. brąz. t.g. – balance

B. – 3) Unwatch [?] – 2 stuki – m. ~~[illegible]~~ brąz. t.g.

C) 2) Stapka [?] – brąz. [illegible] za [illegible]

C) – 3) ~~4~~ Zoran [?] – brąz. [illegible] za [illegible] [illegible]

A) 2) " " brąz. [illegible] za [illegible]

C) 4) – Szulak [?] Lust [?] [illegible] za pl. [illegible]

Gazeta Wystawowa

Wychodzi codziennie. | Nr. 4. | Lwów dnia 8. Czerwca 1894.

Część urzędowa.

Ogłoszenia na dzisiaj.

piątek 8. czerwca.

Wstęp na Wystawę do godz. 5-tej 50 ct.
Od godziny 5-tej . . . . . 35 „

O godz. 10. rano. Dalsze zwiedzanie wystawy przez Arcyksięcia Karola Ludwika.

Otwarcie wystawy owiec i nierogacizny.

O godz. 3. Odjazd Arcyksięcia z dworca kolei Karola Ludwika.

O godz. 4. w Radzie pow. ul. Pańska 21. zgromadzenie Marszałków w sprawie kółek rolniczych.

O godz. 7½. W teatrze hr. Skarbka „Myszy bez kota" i „Stryj przyjechał".

O godz. 8. Na wystawie: fontanna świetlana.

Panorama Racławicka od 9. rano do 9. wieczór.

Dyrekcya wystawy ogłasza: Pośrednictwo (ajencyę) w sprzedaży bloków z biletami wstępu na Wystawę oprócz firm już wymienionych podjęła się także księgarnia pp. Sayfarta i Czajkowskiego w Rynku.

Taryfa opłat za jazdę fiakrami i dorożkami na plac Wystawy:

Fiakier parokonny	w dzień	80 ct.
»	w nocy	90 »
Dorożka parokonna	w dzień	50 »
»	w nocy	60 »
Dorożka jednokonna	w dzień	35 »
»	w nocy	45 »

Opłaty te mają dorożkarze pobierać z góry.

Arcyksiąże Karol Ludwik na wystawie.

(H.) Pomimo deszczu jaki od rana uporczywie psuł świąteczny nastrój dnia, udał się Arcyksiąże o godz. 10 rano wraz ze swojem otoczeniem na plac Wystawy. Najpierw zwiedził Arcyksiąże pawilon piśmiennictwa i dziennikarstwa oprowadzany przez generalnego sekretarza Akademii prof. Smolkę. Szczególną uwagę zwrócił Dostojny Gość na wydawnictwa drukarni Czasu i zbiór fotografii zakładu »Maryi« poczem przeszedł do panoramy bitwy Racławickiej. Tutaj przedstawiono Arcyksięciu artystów-malarzy pp. Kossaka i Popiela a objaśnień udzielali obydwaj artyści, jak również ks. Sapieha i hr. Kazimierz Badeni. Wrażenie wywołane widokiem panoramy było ogromne.

Z ust Arcyksięcia i jego otoczenia słyszeć się dawały wyrazy niekłamanego zachwytu. Dosłownie brzmiało odezwanie się Arcyksięcia o panoramie następująco: »Byłem tu z prawdziwą przyjemnością. Jest to najpiękniejsza panorama jaką kiedykolwiek widziałem. Prawdziwe arcydzieło«. Przedstawionym artystom wyraził Arcyksiąże szczere uznanie. W pawilonie domen i lasów bardzo się podobała zwiedzającym gościom mapa dóbr państwowych i zabudowanie potoków górskich. Następnie zwiedził Arcyksiąże pawilon browaru Kiselki oprowadzany przez p. Stroynowskiego; pawilon skarbu pod przewodnictwem wiceprezydenta Korytowskiego, gdzie zatrzymał się dłużej przy okazach mineralogicznych nadesłanych z Wieliczki i wyrobach tytoniowych z Winnik; pawilon Popperów, oprowadzany przez bar. Peréra i bar. Bertolda Poppera. Po zwiedzeniu pawilonu Popperów powrócił Arcyksiąże do miasta, żeby się przebrać w mundur swego pułku i udać na śniadanie do restauracyi wystawowej Drehera. Śniadanie urządzone u Drehera przez Arcyksięcia dla oficerów Jego pułku, rozpoczęło się o godz. 1. Oprócz Arcyksiążąt i oficerów pułku wzięło w niem udział kilkadziesięt wybitnych osobistości ze swiata wojskowego. W pięknie udekorowanej sali pawilonu bawiono się ochoczo przy dźwiękach muzyki 55. pułku piechoty.

Kartę zdobiła bardzo ładna winietka przedstawiająca kawalerzystę i znaki wojskowe.

PRACA KOBIET

na Wystawie.

— Kiedy Pan Bóg stworzył świat, koroną stworzenia była kobieta, ale za to była ona ostatnią z rzędu istotą, jaką Bóg do życia powołał. Tak samo arcyksiążę zachowując porządek zaprowadzony przy stwarzaniu świata z pomiędzy wielkiej liczby wystawionych przedmiotów wczoraj dopiero na samym ostatku zwiedzał pawilon kobiet.

O wrażeniu odniesionem przez arcyksięcia pisze nasz specyalny sprawozdawca na innem miejscu.

Co do nas, to pragniemy z prawdziwem nabożeństwem i smakoszostwem sybaryty rozkoszować jak najdłużej w tym pysznym dziale stworzonym koniuszkami najpiękniejszych paluszków, jakie posiada Europa, bo rączkami Polek naszych. Nie moje Panie! to nie żart żaden: polskie kobiety posiadają najpiękniejszy kształt rąk na świecie, jak znowu u mężczyzn wąs polski jest bezsprzecznie królem wąsów wszechświata.

Jednakowoż i w oglądaniu dzieł białych rączek musi być zachowany jakiś porządek, dla tego czytelnikom naszym podajemy program tego działu, żeby im ułatwić zorjentowanie się w miłym chaosie, na który składają się chmury batystów, jedwabiów i peli.

I. Roboty ręczne. 1. Okazy szycia białego (bielizn.) i konfekcya sukien; cerowania i naprawki wszelkiego rodzaju; gorsety.
2. Roboty drutowe.
3. Roboty krzyżykowe, hafty.
4. Koronki.
5. Okazy rysunków i malowania na tkaninach i porcelanie;
6. Kwiaty sztuczne.
7. Mebelki, ekrany, parawaniki, itp.

II. Gospodarstwo wiejskie. 1. Gospodarstwo nabiałowe; próbki masła i serów.
2. Chów drobiu.
3. Wędliny, marynaty, półgąski i wszelkie konserwy mięsnę;
4. Plany, kuchni.
5. Formularze rachunkowości.
6. Urządzenia odnoszące się do poprawy gospodarstw włościańskich.
7. Podręczna apteczka dworu wiejskiego.

III. Gospodarstwo miejskie. 1. Plany, kuchen, i naczynia domowego gospodarstwa miejskiego.
2. Urządzenia domowe, odnoszące się do noszenia wody, oświetlania pomieszkań i czystości podłóg.
3. Wzory książeczek rachunkowych.
4. Kontrole nad służbą.
5. Oszczędności wprowadzeniu gospodarstwa domowego.

VI. wychowanie domowe. 1. kołyski, wanienki, wózki, zabawki.
3. Środki wychowawcze, służące do wychowania dziecka do lat 7-miu przed rozpoczęciem właściwej nauki.
3. Ołtarzyk domowy.
4. Przybory do robótek dla dziewcząt, dla chłopców.
5. Zajęcia domowe dziewcząt w dawnej Polsce.
6. Tablice statystyczne.

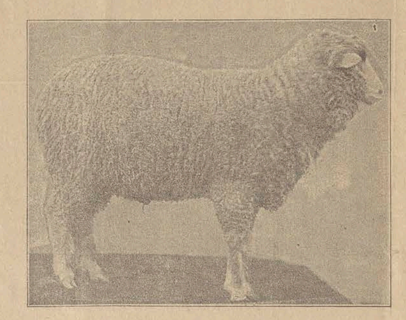
V. Dzieła dobroczynności. Zastosowanie czynnej miłości bliźniego.

VI. Stowarzyszenia kobiece i udział kobiet w pracy społecznej.

Administracja „Gazety Wystawowej" ul. Jagiellońska 15.

Dzisiejsze otwarcie wystawy owiec i nierogacizny.

Dwuletni baran 12/7 wagi 97 kg.

Roczny baran 47/8 wagi 67 kg.

(B) Dziś o 10. została otwartą pierwsza czasowa wystawa owiec i nierogacizny. Obesłaną ona została przez wszystkich naszych znakomitych hodowców. Przedstawia się świetnie i daje rękojmię, że i w tej gałęzi gospodarstwa narodowego potrafimy w najbliższym czasie wyrobić sobie na targach europejskich poważne i szanowane stanowisko. Mianowicie uderza nas w dziale owiec pocieszający zwrot z kierunku cienkowełnistej hodowli ku hodowli owiec mięsnych. Świadczy on bowiem, że nasi hodowcy idąc z prądem czasu zarzucają mało opłatny kierunek cienkowełnisty a przechodzą do dziś jedynie u nas racyonalnego chowu owiec na mięso. Wiadomo bowiem, że konkurencya zamorska mianowicie argentyńska a w wyższym jeszcze stopniu australska, obniżyła ceny wełny cienkiej tak dalece, że produkcya tejże wełny w Europie zupełnie się nie opłaca. W naszym zwłaszcza klimacie podległym tylu zmianom atmosferycznym narażającym z natury swej delikatniejsze owce cienkowełniste na liczne choroby — hodowla ich przedstawia tylko same ryzyka i kończy się zwykle deficytem. Żeby choć jeden tylko przykład przytoczyć: jedna z najznakomitszych owczarni krajowych hr. Aleksandra W o d z i c k i e g o z Olejowa, który po ojcu swym niezapomnianej pamięci — odziedziczył wraz z zamiłowaniem i zdolności gospodarskie — nie jest ku naszemu wielkiemu żalowi reprezentowaną na wystawie, gdyż w roku ubiegłym choroba owiec spowodowana słotami zeszłorocznemi naraziła ją na nader dotkliwe straty. Jedyny — ale świetny co prawda — wyjątek stanowi owczarnia łańcucka hr. Romana P o t o c k i e g o, której prześliczne cienkowełniste okazy na wystawie wzbudzają podziw fachowców. Śliczna to rasa **Elektoral Negretti** ale czy dochody z niej odpowiadają nakładom o tem nie chcemy wydawać sądu. Uważamy ją za przedmiot *sportu*, którego można sobie pozwolić w Łańcucie ale któryby był niebezpiecznym dla mniej zasobnych gospodarzy. Zresztą *Quod licet Jovi, non licet...* Wszystkie inne wystawione owce mięsne c z y s t e j k r w i rasa **Cotswold** *hr. Siemińskiego* z Pawłosiowa, bardzo wielkie i bardzo ładne, k r z y ż o w a n e *hr. Wodzickiego* z Tyczyna, mięsno-mleczne *bar.* R o m a s z k a n a z Horodenki — bardzo wielkie i doskonale zahartowane a wreszcie owce mięsne **Merino** *bar. Brunickiego* ze Strzałkowa. Do tej obory najmłodszej z wystawionych powrócimy za chwilkę a złóżmy tymczasem wizytę — **świnkom.**

Czy mamy zdradzić tajemnicę? Otóż J u r y nieogłosiła jeszcze wyroku — ale pod sekretem powiemy, że 1-szą nagrodę dostanie przepyszna „familia świńska" **Yorkshire** p. *Jana Brajera* ze Suchowoli. Jest to wspaniała locha ze swem godnem i nie odrodnem potomstwem. Winszujemy p. Brajerowi tak znakomitego odznaczenia. Należało mu się ono zresztą słusznie jako jednemu z największych naszych znawców hodowlanych. Darują nam dzisiaj świnie, że niemożemy poświęcić im tyle miejsca, wieleby ich tusza i dobre wyglądanie w Naszej Gazecie wymagały. Spieszymy bowiem do Strzałkowa, gdzie czekają jeszcze na nas barany. Złożymy więc jeszcze tylko przelotną wizytę w Lipnikach u **Yorkschirów** p. Stefana *Irsaya* i w Radziechowie ślicznym bialutkim świnkom p. hr. Stan. *Badeniowej*. Dodamy, że mimo obcobrzmiącego ich nazwiska: **Lincolnshire**, kwiczą i krząkają zupełnie po naszemu.

Wracamy więc do Strzałkowa. Owczarnia ta rasy **Merino**, mięsa, bezrożna, o wełnie czesankowej posiada następującą historyę:

W dobrach Chotovin w Czechach, własności podówczas Jana br. Nadherny istniała owczarnia, około 2400 głów licząc, założona r. 1837 z rozpłodników rasy Negretti z Hostitz, poprawiona później baranami Berkovickimi i do roku 1874 w kierunku tym prowadzona przez znanego hodowcę, radcę dworu Dedowicza. W roku 1875 zarzucił ówczesny dyrektor tychże dóbr, Jan M o t y k a, kierunek hodowli na wełnę sukienną cienką, a na pierwsze przejście ku wełnie czesankowej użył r. 1875 baranów czystej krwi Southdown z Perutz, a dalej w latach 1876—1877 baranów keltschańskich — podówczas bardzo modnych i lubianych, a to celem wychowania większych korpusów. W r. 1878 użyto importowanych oryginalnych Lincolnshire'ów, chcąc zapobiedz przejściu na wełnę zbyt grubą, a uzyskać tak cenny połysk (l u t r e) wełny, przy wczesnem rozwijaniu się młodzieży. Od tej chwili aż po rok 1893 nie użyto cudzej krwi, lecz hodowano przy użyciu bardzo znacznej ilości własnych baranów. W r. 1881 opuścił dyrektor Motyka Chotoviny i przeniósł się na Szląsk, do S o s n o w y (Zossen) koło Opawy, wybrał ze stada Chotowińskiego 25 sztuk owiec, i z tej małej owczarni, bez użycia wpływu krwi obcej, dochował się znacznej ilości owiec — które zwycięsko wyszły z wszelkich zapasów wystawowych, i w wielu okazach rozeszły się po Szląsku, Czechach i t. d. Właściciel Strzałkowa Julian br. B r u n i c k i zwiedzając gospodarstwo Motyki w r. 1892 — uderzony wzorowem gospodarstwem Sosnowskim — zaangażował go do siebie. M o t y k a p r z e n i ó s ł s i ę p r z e t o j a k o i n s p e k t o r d ó b r S t r z a ł k o w s k i c h d o G a l i c y i i wtedy to przeszła elita owiec Sosnowskich do Strzałkowa, w powiecie Stryjskim, i została umieszczona na folwarku w Wierczanach

Tu dopiero w r. 1893 użyto pierwszy raz krwi obcej, przez importowanie barana Merino mięsnego z owczarni p. Rockstroh w Münchenlohra w Saxonii — podobnej i kierunkiem hodowli zbliżonej do owczarni obecnie Strzałkowskiej. Ten baran i jego dzieci znajdują się na obecnej wystawie.

W ciągu roku 1893 okazały owce te w jak wysokim stopniu są wytrzymałe na niekorzystne warunki klimatyczne i pokarmowe, gdy podczas trzykrotnych wylewów rzeki Stryj i natychmiast po ustąpieniu wód, pasły się na terenach zalanych, a całą jesień i zimę karmione były znacznie zamuloną i wyługowaną słomą i sianem. Główna dążność hodowli Strzałkowskiej jest wytworzenie możliwie szybkiego rozwoju młodzieży, tak by roczne indywidua nadały się na rzeź. — Co zaś wełny dotyczy, to i tu kierunek główny jest ilość — naturalnie obok możliwej dobroci wełny t. z. czesankowej (kammwolle).

Strzyżenie odbywa się dwa razy rocznie — rocznie daje sztuka przeciętnie 5 klg. wełny — mianowicie dorosły baran do 7·5 klg., matka 4·5 klg., co licząc klg. wełny niemytej po 50 ct. da 2 złr. 50 ct. rocznego dochodu. Jagnię roczne warte na rzeź przeciętnie po 8 złr. Waga owiec wynosi przeciętnie roczny baranek 70 klg. jarka 50 klg.; dorosły baran 75 klg., matka 56 klg.

Ryciny dołączone przedstawiają barana 12/7 z Sosnowy, wieku lat dwa, wagi wówczas 97 klg., i barana 47/8, jako roczniaka, wagi 67 klg. Ten ostatni, obecnie 6-letni baran, wagi 88 klg., znajduje się na wystawie lwowskiej.

Kronika.

Nasi goście. 4. *Lista.* Z Ameryki: Kokociński, Oświęcimski, Szwajkart.

Na skutek mylnego doniesienia komisarza policyi że Arcyksiąże dopiero około godz. 11. przed połud. przyjedzie na wystawę, komitet wyczekujący przybycia Arcyksięcia oddalił się i gdyby nie przypadkowe zatrzymanie się hr. Stanisława Badeniego na miejscu gdzie komitet miał oczekiwać swego Gościa, byłby nikt nie pospieszył na przyjęcie Arcyksiecia.

Podczas zwiedzania panoramy bitwy racławickiej, zapytał Arcyksiąże artystę malarza p. Kossaka czy treść obrazu jest ściśle historyczną. Ogromne zdziwienie wywołała odpowiedź artysty, że dokładnych planów do obrazu czerpano z austryackiego ministeryum wojny.

Arcyksiąże Karol Ludwik odjeżdża dziś o godz. 3-ciej po południu. Na dworcu pożegnają go ci sami dygnitarze i osoby z obywatelstwa, które były przy powitaniu.

Pałac naszego Dostojnego Gościa we Wiedniu, uległ silnemu uszkodzeniu podczas wczorajszej katastrofy gradowej. Grad nietylko powybijał szyby, ale połamał także story i żaluzye i pogruchotał ramy okien. Wielka ta klęska, która nawiedziła Wiedeń porobiła ogromne spustoszenia a grad usypał góry lodowe raniąc i zabijając ludzi. Wypadków śmierci kilka, ciężkich uszkodzeń wiele. Najwięcej ucierpiały pułki kawaleryi i artyleryi zaskoczonę przez grad podczas ćwiczeń w polu.

Prąd elektryczny z przewodów tramwayu elektrycznego spalił wczoraj aparaty pożarnicze na miejskiej strażnicy ogniowej i poparzył pełniącego tamże służbę pompiera: Przyczyną tego wypadku jest nierozważne krzyżowanie się drutów sieci tramwayu elektrycznego z siecią telefoniczną miejską. Druty przewodów tramwayowych krzyżują się również z siecią telegraficznę rządową. Zachodzi obawa, że wrazie zetknięcia się tychże lub w czasie ulewy nastąpić może odprowadzenie prądu, ewentualnie katastrofa.

— **Zderzenie dwu wagonów** elektrycznej kolei miało miejsce wczoraj wieczorem, na szczęście jednak prócz zgruchotania wozów, żadnych innych nie pociągnęło ono za sobą skutków. Pasażerowie obu wozów wyszli z tej katastrofy cało Wypadek miał miejsce tuż pod samym parkiem, winowajcą był tu maszynista wozu Nr. 16.

Nie zapominajmy o biednych. Na nasze ręce złożył p. Bolesław Lewicki referent XIX sekcyi, dla wdowy Żółczyńskiej 1 koronę. Z poprzednio wykazanymi 3 korony.

Gratulacye. Do Dyrekcyi Wystawy nadchodzą ciągle liczne depesze gratulacyjne.

Telegramy te przysłały następujące stowarzyszenia i wybitni obywatele naszego kraju.

Towarzystwo kredytowe i oszczędności w Stryju. »Sokół« w Sokalu. Tow. zaliczkowe w Stryju. Czytelnia we Frysztacie na Szląsku, »Sokół« w Kołomyi. W imieniu aptekarzy kołomyjskich, przesyła serdeczne życzenia najlepszego powodzenia patryotycznemu przedsiębiorstwu Witosławski.

Kasa oszcz. Nowego Sącza, Redakcya *Kurjera Stanisławow* „Sokół" w Stryju, Tow. roln. poznańsko-szamotulskie w Poznaniu. „Sokół" bukowiński w Czerniowcach. Tow. bratniej pomocy i Czytelnia polska w Czerniowcach. Gmina Borszczów. Koło artystyczno-literackie w Krakowie. Kasa oszcz. w Kołomyi, Rada pow. w Kołomyi i całe Pokucie. Stow. polskich akademików „Ognisko" w Czerniowcach. Reprezentacya Nowego Sącza. Redakcya *Gazety Polskiej* w Czerniowcach. Tow. przyj. sztuk pięknych w Poznaniu. Poeta Benzelstjerna-Engeström w Poznaniu. Towarzystwo przyj. nauk w Poznaniu.

Polityczne stowarzyszenie »Koło polskie« na Bukowinie. Towarz. Szkoły lud. Koło pań na Bukowinie. Zakład kredytowy w Kołomyi. Towarzystwo zaliczkowe. Spółka rolnicza w Sokalu. Czytelnia w Łazach (Szląsk austyacki. »Gwiazda« w Tarnopolu. Towarzystwo muzyczne im. Moniuszki w Stryju. Towarzystwo techniczne w Krakowie. Towarzystwo kupców i przemysłowców w Kołomyi. Reprezentacja miasta Drohobycza. »Sokół« w Czortkowie przy sposobności uroczystego otwarcia życzenie: oby Wystawa ta była podniętą dla wszystkich jednostek narodu do skrzętnej pracy i wspólności. Miasto Przemyśl. »Gwiazda« w Stryju. Kasyno w Stryju. Towarzystwo zaliczkowe w Kołomyi.

Z Czech otrzymała Dyrekcya gratulacye od Emanuela Tonnera, od Dyrekcyi »Narodniho Divadla«, od rady miejskiej w Kolinie, od miasta Młodego Bolesława, od klubu obywateli w Ravliniu, i wielu innych. Nadto wiec katolicki w Poznaniu przysłał depeszę zredagowaną nader serdecznie.

W pawilonie

„Pracy Kobiet Polskich".

W powrocie z cerkwi wstąpił Dostojny Gość nasz do pawilonu „Pracy Kobiet".

U wstępu oczekiwała Arcyksiężna wiceprezesowa komitetu pani Zdzisławowa Marchwicka sekretarka panna Anna Czemeryńska oraz referent tego działu i instalator Bol. Lewicki. Po przedstawieniu rozpoczął Arcyksiąże zwiedzanie szczegółowe nagromadzonych a umiejętnie rozłożonych przedmiotów — w towarzystwie pani Z. Marchwickiej a poprowadzony przez p. Bol. Lewickiego. Bardzo ciekawie dopytywał się Gość o roboty ręczne wykonane w ochronkach hr. Stanisławowej Badeniowej. Przy dziale kobiecego gospodarstwa wiejskiego oczekiwała pani Marya Jeleniowa. Arcyksiąże zwrócił uwagę na nowelki pani Yonga z Prosinowa, pani Paygert z Streptowa pani Z. Polanowskiej z Ubinia i piękną kolekcyę miodów i wódek z Poznania. W dziale kobiecego gospodarstwa miejskiego powitał Arcyksiąże łaskawie gospodynię p. Wernerową. Najdłużej zatrzymał się Arcyksiąże w dziale: wychowanie domowe. Ale bo też i pięknie i uroczo a pouczająco dział ten urządziła Sekcya „Pracy Kobiet".

Najpierw przedstawiono piękny pokój (meble zakopańskie) młodej mężatki. Cała jej nowa wyprawa wyłożona z kufrów jeszcze nie jest w szafach.

Więc łóżko i stoły zasłane są kobiecą bielizną (cała wyprawa Anny hr. Poto·kiej z Rymanowa dla córki) Obok urządzono pokój niemowlęcia. Piękne białe meble wszystkie okrągło zakończone — kołyska a wniej manekin — apteczka — zabawki dla dziecka — książki poradnicze dla matki — oto obraz tego miłego pokoiku, który sąsiaduje z drugim dla starszego dziecka — gdzie meble ·są większe. — Coś surowo zdaje się ma być dziewczę wychowane — gdyż wszystko (pewnie dla hygieny) wykonane z żelaza. W pokojach tych oczekiwały gości pp. Gawrońska (córka Jeża) St. Obtułowiczowa i Więckowska. Z wielkiem zajęciem przypatrywał się Arcyksiąże wystawie konwiktów pani Maryi Zagórskiej i Wiktoryi Niedziałkowskiej, w kolekcyi obrazów sławnych i zasłużonych polek zwrócił uwagę na portret ks. Leonowej Sapieżyny i zapytał ks. Adama, czy to jest jego matka. Szczegółowo przepatrywał się gość nasz — wystawie p. Krzysztofowiczowej z Załuża — szkołom zawodowym: z Przemyśla, Krakowa, Kołomyi — pochwalił piękne kwiaty Pachulskiej z Krakowa przeglądnął obrazy królów polskich, kwiaty, portret „mopsa", wyraził swe zadowolenie z pięknie ułożonego z makat i dywanów przez kobiety polskie wykonanych — namiotu; przeglądnął tablice statystyczne dyplomowanych Polek — ich dysertacye i dyplomy — zwrócił uwagę na oryginalny obraz przedstawiający numer „Małego Światka" (wykonał A Augustynowicz wieszcz „Audy") a wyraziwszy pani Zdzisławowej Marchwickiej podziękowanie i zadowolenie opuścił po 20 minutowym pobycie pawilon.

Literatura i sztuka.

KONCERTY.

Wczorejszą naszą notatkę o mającym się dzisiaj w piątek odbyć koncercie inauguracyjnym w hali koncertowej uzupełniamy następującymi szczegółami: Program koncertu składa się ze 7. punktów i reprodukowane będą utwory kompozytorów: Kurpińskiego, Żeleńskiego, Moniuszki, Lipińskiego i Münchheimera. W koncercie tym wezmą udział wszystkie Towarzystwa muzyczne i śpiewackie polskie i ruskie czyli wraz z orkiestrą około 350 osób.

W TEATRZE hr. SKARBKA.

Dzisiaj wesoła komedya p. t. «Myszy bez kota» napisana przez Jordana, w której gra pp. Trapszy, Feldmana i Fiszera, na poprzednich przedstawieniach wywoływała zawsze burzę oklasków.

NADESŁANE.

Uzdolniony administrator poszukuje miejsca przy Wystawie. Adres w Administracyi „Gazety Wystawowej".

Zastępstwa podczas wystawy we Lwowie firm wystawiających, przyjmuje **J. TOPOLNICKI**
Lwów, ul. Pańska l. 13.
Agencja dla handlu i importu

Biuro Gazet i Ogłoszeń
A. OLSZEWSKIEGO

Lwów, ul. Kilińskiego Nr. 2.
(Przecznica z pl. Katedralnego na ul. Karola Ludwika naprzeciw kawiarni Wiedeńskiej)
przyjmuje:

prenumeratę

na wszystkie czasopisma europejskie codziennie i peryodyczne, które dostarczam do domu swoimi kolporterami;

i ogłoszenia

do wszystkich pism, obliczając je ile możności najtaniej, i ręcząc za starane i puktualne wykonanie zleceń.

Peleca także wielki skład książeczek do nabożeństwa.

Na dniu 2. czerwca b. r. otworzone zostały dwa hotele, mianowicie:

„Hotel Wystawy“

przy ul. Sykstuskiej l. 56 i ul. Kraszewskiego l. 19

o czterech oddziałach, 110 pokojach, 160 łóżkach — oraz

„Hotel Garni“

na rogu ulicy Brajerowskiej i Podlewskiego l. 9

o 30 pokojach a 45 łóżkach,

staraniem Dyrekcyi Powszechnej Wystawy Krajowej z wszelkim możliwym komfortem urządzone, zaopatrzone w zupełnie nowe meble, pościel i wszelkie potrzeby, oraz służbę biegłą w swoim zawodzie. Położenie w pobliżu ogrodu miejskiego, w czystem zdrowem powietrzu, blisko kolei elektrycznej i c. k. głównej poczty i telegrafu. Cena pokoi z jednem łóżkiem od złr. 1·20 z dwoma łóżkami od złr. 3·50 wraz pościelą. Łatwość urządzenia większych apartamentów.

Zarząd Hoteli Wystawy
ulica Sykstuska 56 a.

JULIAN TOPOLNICKI
Agencya dla handlu i importu

Lwów, ul. Pańska l. 13.

Generalny zastępca dla Galicyi i Bukowiny
Drezdeńskiej fabryki
motorów gazowych i naftowych
przedtem
Maurycy Hille
J. Friedländer'a fabryki maszyn rolniczych we Wiedniu.

Kremneky, Mayer & Comp. we Wiedniu, fabryki dla urządzeń oświetlenia elektrycznego i elektromotorów.

Dostarcza maszyn i narzędzi wszelakich pierwszorzędnych fabryk po cenach najtańszych i w najkrótszym czasie.

Poszukuje znacznych drzewostanów, lasów szpilkowych i dębowych.

Pośredniczy w kupnie i sprzedaży dóbr i realności.

Zajmuje się finansowaniem zyskownych przedsiębiorstw.

GRANDS VINS de CHAMPAGNE
J. Champion & Cie.
REIMS.

Jedyna reprezentacya dla Galicyi i Bukowiny
we Lwowie, Kopernika 22.

Ceny loco Lwów dworzec wraz z cłem i opakowaniem.

Carte d'or . . . Florins 4·—
Carte blanche . . „ 4·50
Cuvée réservé . . „ 5·50

Każdy z powyższych gatunków wedle zlecenia sec lub słodkawe.

PP. kupcom znaczny rabat.

1/2 butelki o 12 ct. drożej.

Ludwik Gardoliński
Pokój do śniadań
Rendez-vous wszystkich przyjezdnych
Ulica Kopernika, vis-à-vis apteki Mikolascha.

Nie podwyższam cen

na czas Wystawy. Towary moje sprzedaję, nie mniej też daję

śniadania i obiady

po cenach dotychczasowych w moim handlu win i delikatesów

na rogu ulic Brajerowskiej i Kaźmierzowskiej we Lwowie.

Z głębokim szacunkiem

Michał Balas.
Sklep korzenny i Handel win
ul. Kaźmierzowska, róg Brajerowskiej.

Własność „Towarzystwa Dziennikarzy polskich“. Redaktor G. M. Błażowski. Wydawca i Redaktor odpowiedzialny Teofil Merunowicz.
Z drukarni W. A. Szyjkowskiego, ul. Kopernika l. 5. Papier z fabryki Braci Fijałkowskich w Białej.

32

Z powszechnej Wystawy Krajowej we Lwowie 1894 roku.

Podczas gdy w innych krajach, jak we Włoszech i Francyi, produkcja jedwabników i jedwabiu miljony przynosi rocznego dochodu miejscowej ludności u nas nietylko produkcja ta nic nie przynosi, ale nadto miljony corocznie z kraju wychodzą na zakupno materji jedwabnych i aksamitnych!

A przecież hodowla drzewa morwowego i jedwabników nie przedstawia żadnych większych trudności; potrzeba tylko trochę dobrej woli i znajomości przedmiotu, którą każdy z łatwością przyswoić sobie może. Z natury jednak tej industryi wypływa, iż błogie skutki zaprowadzenia i rozpowszechnienia jedwabnictwa jedynie tylko przy zainteresowaniu się i współudziale całego kraju, mogą być widoczne. — Dwór, plebanja i nauczyciel wiejski w pierwszym rzędzie powołani są do zajęcia się jedwabnictwem, a gdy według wykazów statystycznych mamy w kraju 5900 obszarow dworskich, a 5933 gmin wiejskich, doliczając do tego 90 miast większych, a 207 miasteczek mniejszych. śmiało przyjąć możemy, iż ogółem okrągło 12.500 takich miejscowości czyli stacyi w kraju by być mogło, gdzieby hodowla morwy i jedwabników systematycznie prowadzoną była. Gdyby każda z powyżej wspomnionych stacyi jedwabninych postarała się o założenie szkółki morwowej, i zasadzenie dróg i nieużytków drzewkami morwowemi, (przynajmniej 2000 sztuk w każdej miejscowości), to po kilku już latach każda taka stacja mogłaby uzyskać za sprzedane oprzędy 2000 koron a po kilkunastu latach drugie tyle. Uczyniłoby to w całym kraju olbrzymią kwotę co najmniej 25 miljonów koron, a po kilkunastu latach 50 miljonów koron, a oprócz tego dałoby przyjemne i pożyteczne zajęcie znacznej ilości kobiet, starców i dzieci, którego obecnie nie mają. — Jak z powyższego przedstawienia zatem okazuje się, ma hodowla jedwabnika dla naszego kraju ołbrzymie znaczenie, tem więcej, iż klimat nasz dla hodowli drzewa morwowego jest zupełnie odpowiedni, a dla hodowli gąsienicy jedwabnika nawet lepszy, jak zbyt gorący Włoch i Francii.

Główna trudność w rozwinięciu się tej industryi leży w umiejętnem rozsnuwaniu oprzędów jedwabniczych, wymagającem większej zręczności i wprawy robotnika. Dla tej trudności nie rozwinęło się dotychczas jedwabnictwo w Niemczech, pomimo tego, że jeszcze Fryderyk W., oceniając należycie ważność tego przemysłu dla dobrobytu krajowego, drzewa morwowe wszędzie sadzić i rozpowszechniać nakazał, i przemysł jedwabniczy wszelkiemi sposoby popierać się starał. (W naszych czasach Cesarzowa Fryderykowa bardzo gorąco się interesuje tą sprawą.) W Austryi Cesarz Józef II. zajmował się wiele rozwojem jedwabnictwa, obecnie jednak rząd cislitawski pozostawia rozwój jedwabnictwa więcej inicjatywie prywatnej, natomiast królewski rząd węgierski większe kwoty corocznie obraca na rozwój jedwabnictwa w krajach koronnych św. Szczepana. U nas przed kilkunastu jeszcze laty było kilka takich osobistostości, które się gorąco zajmowały jedwabnictwem ogół jednak rolników pozostał tylko obojętnym widzem tych usiłowań, a ze śmiercią kilku powyżej wspomnianych miłośników jedwabnictwa zniknęło też zainteresowanie ziemian tą sprawą. W ten sposób mijają lata, a kraj nasz płaci corocznie miljonowy haracz, innym krajom, za produkt, który nie kupować, ale raczej sprzedawać byśmy mogli i powinni! Tą myślą kierowany założył zarząd dóbr Jurkowa przed kilkoma laty pierwszą w kraju stację hodowli drzewa morwowego i jedwabników. a rezultat dotychczasowej pracy w tym kierunku ośmiela się przedstawić na widok całego kraju na powszechnej wystawie krajowej we Lwowie w roku 1894.

Nasza wystawa jedwabnicza obejmuje: 1) papier dziurkowany i narzędzia do produkowania takiego papieru dla gąsienic w pierwszych wiekach, 2) ramki drewniane do wychowu starszych gąsienic, 3) ramki oprzędowe [pomysłu śp. A. Boguckiego], 4) maszynkę ręczną do rozwijania oprzędów, 5) oprzędy wyprodukowane w Jurkowie 1893 r., 6) wata jedwabnicza z tychże oprzędów, 7) jajka jedwabnika i motyle z produkcyi 1894 roku [Będą nadesłane dopiero w Lipcu b. r.] 8) jedwab surowy z produkcji 1893 r, z oprzędów pod 5, przedstawionych, 9) nasienie morwy z produkcji 1893 r. 10) Literatura jedwabnicza a mianowicie podręczniki w języku polskim i niemieckim. Przy tej sposobności podajemy do publicznej wiadomości, iż sprzedajemy (zapoprzedniem kilkumiesięcznem zamówieniem) nasienie morwy i nasienie jedwabnika, a zakupujemy oprzędy po cenach każdego roku na giełdzie jedwabniczej notowanych, udzielamy także wszelkich wyjaśnień i rad w celu zaprowadzenia i rozpowszechnienia jedwabnictwa w naszym kraju bezpłatnie.

ZARZĄD DÓBR
ADAMA HR. MARASSE
w Jurkowie poczta Czchów.

33

Erste

Kunstdüngerfabrik

aus

mineralischen Substanzen in Lobnitz.

Ich beehre mich hiemit den P. T. Grossgrundbesitzern und Landwirthen bekannt zu geben, dass ich einen Kunstdünger aus mineralischen Substanzen erzeuge der in sich alle jenen Eigenschaften, die zur Erhaltung und fruchtbaren Entwicklung der Pflanzen nöthig sind, enthält.

Dieser Kunstdünger, welcher von der k. k. Versuchsstation in Bielitz analisirt, und ein so günstiges Resultat wie kein zweiter Kunstdünger aufzuweisen hat, enthält ausser Stickstoff, Phosphorsäuere und Kali wie die Analise ausweist eine kleine Zugabe von Asche. Die mit diesem Kunstdünger angestellten Proben haben sehr günstige Resultate geliefert und stellen denselben ein vorzügliches Zeugnis aus.

Es liegt daher im Interesse eines jeden Herrn Grundbesitzers, welcher seinen Grundbesitz nicht nur fruchtbar zu erhalten, sondern auch demselben den grössten Nutzen anzueignen bestrebt ist. mit diesem vorzüglichen Kunstdünger eine kleine Probe anzustellen, und wird diese sicher genügen, um sich von der Vortrefflichkeit desselben zu überzeugen.

Dieser Kunstdünger, der durch seine Billigkeit im Verhältnis zu seinem Gehalte an Stickstoff, Phosphorsäure und schwefelsäueren Kali alle anderen Dungmittel weitaus übertrifft, nachdem für ein Joch mageren Bodens 3 und für 1 Joch besseren Ackers 2 ½ Meter Ctr. genügen, um den Boden für 3 Jahre für jede Pflanze ertragreich zu erhalten.

Ich erzeuge dreierlei Sorten Kunstdünger und garantire hiebei nachstehende Percente an Stickstoff, Phosphorsäuere und schwefelsaueres Kali u. z.:

I. Sorte, die sich namentlich zur Düngung von Halmfrüchten, Obst- und Weingärten eignet und sowohl im Frühjahr, wie auch im Herbst eingebracht werden kann, garantire ich 3·2 % Stickstoff, 6 3 % Phosphorsäuere und 10 % schwefelsäueres Kali und kostet 6 fl. 80 kr.

II. Sorte für Wiesen, wobei 2·4 % Stickstoff, 5·0 % Phosphorsäuere und 10·0 % schwefelsäuere Kali garantirt werden und kostet 6 fl.

III. Sorte für Hackfrüchte, wobei 1 ½ % Stickstoff, 7 % Phosphorsäuere und 6 % schwefelsaueres Kali garantirt werden und kostet 5 fl. 50 kr.

Auf Verlangen der Herren Abnehmer kann das Verhältnis der Percente des Stickstoffes Phosphorsäuere und des schwefelsaueren Kali nach Belieben hergestellt werden und wird sodann billigst berechnet.

Ausserdem halte ich Chilisalpeter, blauen Dunggips, sowie Superphosphat am Lager.

Ferner befindet sich bei mir ein Lager von Kainit dessen Freiverkauf mir von Seite des hohen k. k. Finanzministeriums mit Z. 11.638 von 22. März 1893 gestattet wurde.

Analise der k. k. Versuchsstation in Bielitz.

Ihre uns gesendete Probe ihres Kunstdüngers der I. Sorte enthält 4·42 % Salpeter Stickstoff, 8·89 gesammt Phosphorsäuere und 15·36 % schwefelsaueres Kali, der II. Sorte 2·5 % Stickstoff 5·18 % Phosphorsäuere und 7·8 % Kali = 14·4 % schwefelsaueres Kali.

Direction der k. k. Staatsgewerbeschule

Theodor Morawski,

Director.

Gebrauchsanweisung.

Man bestreut den betreffenden Acker so mit Kunstdünger, dass das Erdreich gleichmässig damit bedeckt ist; wird das Feld hierauf nicht geackert, so muss es unbedingt geeggt werden, damit der Dünger gut mit der Erde vermengt wird.

Für Obstgärten genügen 20—40 Gramm per Quadratmeter und wird derselbe am besten auf 5 Centimeter tief um den Baum eingehackt. Die Düngung erfolgt am besten im zeitlichen Frühjahr.

Für Wiesen genügen 2 ½ Meter Centner für 1 Joch, indem die Wiese vorerst gut geeggt worden ist.

Bezugsbedingungen.

Die Preise verstehen sich ab hier.

Der Versandt des Düngers geschieht in plombirten Säcken á ½ und 1 Metercentner mit meiner Schutzmarke versehen, ab Station Lobnitz (Station der k. k. priv. Kaiser Ferd. Nordbahn,) exclusive Sack, welcher zum Kostenpreise berechnet und retour genommen wird.

Zahlungen sind direct an mich zu leisten u. z. Baarzahlungen mit 3 % Cassa-Sconto, grössere Beträge auch gegen Accept

Bei grösseren Bestellungen treten nach Massgabe des Quantums Ermässigungen ein, bei Waggonbezügen gewähre ich besondere Vorzugspreise.

Etwaige Reclamationen sind binnen 8 Tagen einzubringen.

Lobnitz im März 1894.

Hugo Rzeppa,
Ingenieur und Realitätenbesitzer.

Druck v F. Schmeer, Bielitz

34

Pierwsza

Fabryka sztucznego nawozu

z

substancyi mineralnych w Wapienicy.

Niniejszém mam zaszczyt zawiadomić P. p. właścicieli gruntów i gospodarzy, że fabrykuję sztuczny nawóz z mineralnych substancyi zawierający w sobie wszystkie własnośći potrzebne do utrzymania i do bujnego wzrostu roślin.

Ten nawóz zbadany przez c. k. bióro doświadczeń chemicznych w Bilsku wydał tak dobry rezultat jak żaden inny sztuczny nawóz. Zawiera on prócz azotu, kwasu fosforowego i potasu jak to badanie chemiczne wykazało także mały dodatek popiołu. Próby robione z tym nawozem wydały nader pomyślne rezultaty wystawiając ostatniemu znakomite świadestwo.

Leży przeto w interesie każdego P. p. właśćiciela gruntu, który swoje pola nietylko pragnie w stanie uprawy utrzymać lecz także z tychże największe ciągnąć korzyśći, zrobić małą próbę z tym znakomitym nawozem, a ta będzie wystarczającą do przekonania się o pożytecznośći tegoż.

Ten sztuczny nawóz przewyższa daleko przez swoją taniość w porównaniu do stosunku azotu, kwasu fosforowego i siarczanu potasu wszystkie inne śródki nawozowe, ponieważ na 1 mórg lichéj ziemi 3, a 1 mórg lepszéj roli 2 1/2 metrycznych cetnarów zupełnie wystarcza ażeby taż na 3 lata dla każdéj rośliny dostarczała obfitego pożywienia. Fabrykuję trzy rodzaje sztucznego nawozu i daję gwarancyę następujących procentów azotu, kwasu fosforowego i siarczanu potasu:

I. Rodzaj nadający się pod zboże, ogrody owocowe i winnice-może być użyty tak na wiosnę jak i w jesieni z równym skutkiem, z gwarancyą za 3·2% azotu, 6·3% kwasu fosforowego i 10% siarczanu potasu w cenie 6 złr. 80 ct.

II. Rodzaj dla łąk, zawiera 2·4% azotu, 5·0% kwasu fosforowego i 10·0% siarczanu potasu w cenie 6 fl.

III. Rodzaj pod kartofle, buraki i. t. p. pod gwarancyą za 1 1/2% azotu, 7% kwasu fosforowego i 6% siarczanu potasowego w cenie 5 złr. 50 ct.

Na żądanie P. p. odbiorców może być stosunek procentów azotu, kwasu fosforowego i siarczanu potasowego dowolnie uskuteczniony i będzie najtaniej policzony.

Prócz tego mam na składzie saletrę chilijską, niebieski gips nawozowy i superfosfat tudzież mam pozwolenie sprzedaży Kanitu udzielone mi przez c. k. Wysokie Ministersko Skarbu pod L. 11.638 z 22. marca 1893 r.

Analiza c. k. stacyi doswiadczeń chemicznych w Bilsku.

Pańska próba przesłanego nam I. rodzaju nawozu zawiera 4.42% azotu, 8·89% kwasu fosforowego i 15·36% siarczanu potasu, II rodzaju 2.5% azotu, 5·18% kwasu fosforowego i 7·8% potasu = 14·4% siarczanu potasu.

Dyrekcya c. k. szkoły przemysłowéj
Teodor Morawski,
Dyrektor.

Sposób użycia.

Posypuje się dany kawał ziemi, tak nawozem żeby była nim jednostajnie nie pokrytą, jeżeli się potem pola nie orze, to musi być w każdym razie zawleczonem aby się nawóz zmieszał z ziemią.

Dla ogrodów owocowych wystarcza 20—40 grm. na m^2 najlepiéj jest go zakopać na 5 cmt. głęboko pod korzenie i to szczególnie w porze wiosennéj.

Dla łąk wystarcza 2 1/2 m. ctr. na jeden mórg. Przed posiewem musi być łąka dobrze zbronowana.

Warunki sprowadzania.

Ceny rozumieją się z miejsca.

Rozsyłanie nawozu uskuteczniam w plombowanych worach po 50 : 100 kg. zaopatrzonych moją marką ochronną ze stacyi Wapienica (Lobnitz c. k. koléj północna). Worki liczę po cenie kupna i na powrót przyjmuję.

Należytość proszę pod moim adresem przesyłać, gotówką płacąc zyskuje się 3% skonto. Większe sumy przyjmuję także za wekslem. Przy wielkich obstalunkach następują stosowne obniżenia, przy obstalunku całych wagonów szczególne ceny. Wszelkie reklamacye należy w 8 dniach uskutecznić.

Wapienica, 1. marca 1894.

Hugo Rzeppa,
inżynier i właściciel realności.

Drukarnia F. Schmeera w Bielsku.

35

Hodowla ziemniaków z nasienia sztucznie zapłodzonego
w Nowejwsi, poczta Kęty.

P. T.

Doświadczeniem i nauką stwierdzono, że tylko płciowe rozmnożenie ziemniaków nadaje odporność tej roślinie. Kto zatem pragnie mieć zawsze zdrowe i wielkie plony, powinien co kilka lat zmieniać ziemniaki do sadzenia przez sprowadzanie nowo wyprodukowanych odmian z nasienia.

Mozolnej tej pracy poświęciłem się przed laty 16-tu, z tych dziesięć minęło na regenerowaniu starych odmian, z których czwarte pokolenie dopiero okazało się zdolnem do wydania zdrowego potomstwa.

Od czterech lat ziemniaki mojej hodowli znane są w kraju i zagranicą a ogólne uznanie zalet ich jest dowodem, że praca moja nie była bezowocną i że może przynieść rolnictwu nieobliczone korzyści.

Zakład mój produkuje tysiące nowych odmian każdego roku, a doświadczanie kilkuletnie tylu odmian w celu wybrania najplenniejszych i najlepszych reprezentuje wielką ilość pracy.

Henryk Dołkowski.

Nowawieś, we wrześniu 1894.

Liczba	Nazwa odmiany ziemniaków	Plon z roku 1893 z hekt. w klgr.	Zawartość skrobi w procentach
218	Stella	16.800	16·4
210	Agawa	17.500	17·5
212	Aulon	18.500	17·4
202	Sulima	18.000	20·5
208	Marius	19.000	20·5
201	Batory	18.500	18·6
206	Lech	21.000	19·4
207	Topas	25.000	21·6
111	Krakus	22.100	16·8
245	Bończa	22.000	23·1
120	Leliwa	22.500	21·4
114	Wadwicz	19.000	18·5
285	Wieniawa	19.000	21·6
303	Domin	26.500	19·4
317	Malwa	19.000	19·5
101	Piast	22.000	24·5
102	Chochlik	23.000	20·5
104	Karmazyn	24.000	22·2
108	Gorzelniak	25.000	20·5
110	Mazur	25.000	20·5
122	Szaraczek	25.500	21·6
132	Prawdzic	19.000	20·5
133	Nowowiejski	20.000	22
138	Pomian	24.000	20·5
144	Dołęga	28.000	20·5
151	Karęga	22.000	21
320	Morela	18.000	16·4
152	Zagłoba	31.000	20·5
155	Korwin	20.000	22·7
156	Gozdawa	19.000	20·5
168	Ostoja	31.500	20·1
171	Korczak	25.800	22·2
183	Leszek biały	20.000	20·5
184	Taczała	26.000	19·4
109	Ozimek	26.000	22·7
189	Nowina	30.000	20·1
174	Nowy cebulak	26.000	17·5
127	Smakosz	25.000	22·9
162	Zadora	22.000	20·1

23/9 36

KOMITET REDAKCYJNY „SPRAWOZDANIA Z POWSZECHNEJ WYSTAWY KRAJOWEJ WE LWOWIE R. 1894“.

We Lwowie dnia 20 września 1894.

Wielmożny Panie!

Na Radzie dnia 4 b. m. powziął Wydział krajowy następującą uchwałę:

Wydział krajowy uznaje niezbędną potrzebę wydania poważnego sprawozdania o wynikach wystawy krajowej r. 1894, obejmującego z wyjątkiem działu sztuki, starożytności i etnografii, (o ile ona nie wchodzi w zakres przemysłu domowego) wszystkie na wystawie reprezentowane działy krajowej pracy i produkcyi, a ułożonego tak, aby bez wszelkich upiększeń wypowiedziało o wynikach wystawy i ekonomicznem położeniu kraju prawdę i tylko prawdę, aby w każdej gałęzi pracy wskazało nietylko dokonane postępy, ale też i luki, jakie są jeszcze do wypełnienia, usterki, jakie są jeszcze do naprawienia, nietylko siły rozporządzalne, ale i sposoby wydatnego tych sił użytkowania dla rozwoju krajowej produkcyi.

Jeżeli Wydziałowi krajowemu przedłożonym będzie program wydawnictwa powyższej uchwale odpowiedni, lista referentów poszczególnych działów, oraz jeżeli danem będzie zapewnienie bezzwłocznego rozpoczęcia prac przygotowawczych, w takim razie Wydział krajowy przedłoży Wysokiemu Sejmowi wniosek o wydanie takiego sprawozdania pod firmą Wydziału krajowego i na koszt funduszu krajowego.

W wykonaniu tej uchwały przedłożył Wydziałowi krajowemu złożony w tym celu komitet redakcyjny program tego wydawnictwa, a uzyskawszy już jego zatwierdzenie ma zaszczyt, przesyłając egzemplarz programu, prosić WPana o opracowanie z działu IV p. 1. Rolnictwo rozdziału 3° lit. a o Hodowli bydła rogatego w porozumieniu z prof: Kazimierzem Pińkowskim.

Jak to okazuje się z programu oraz z przytoczonej na wstępie uchwały Wydziału krajowego, potrzeba będzie każdy dział opracować w ten sposób, ażeby oprócz krytycznego sprawozdania z tego, co w danym dziale znajdowało się na wystawie, dać także obraz tego, co na danem polu w kraju istnieje, co przedsięwzięto, czego zaniechano, oraz co wypada w danej dziedzinie pracy przedsięwziąć, ażeby usunąć braki i przyspieszyć postęp.

Ze względu na konieczny w pracy tej pospiech, zwłaszcza wobec zbliżającego się zamknięcia wystawy krajowej upraszamy WPana o oznajmienie w ciągu dni pięciu, czy WPan zechce podjąć się wskazanego powyżej referatu.

Znając patryotyczną gorliwość WPana i chętny współudział w każdej dla kraju pożytecznej pracy, nie wątpimy, że WPan i w tym wypadku nie odmówi swej pomocy, dlatego prosimy zarazem byś WPan zechciał podać nam termin, w którym będziesz mógł artykuł swój ukończyć oraz w przybliżeniu przynajmniej rozmiary referatu, gdyż wczesna znajomość tych szczegółów jest ze względów techniczno-redakcyjnych konieczną.

Dla podniesienia wartości wydawnictwa mają być zamieszczone wizerunki ciekawszych okazów wystawowych, odbitki zestawień tabelarnych, map graficznych itp., zechce przeto WPan wskazać jak najrychlej, które przedmioty z działu, który WPan ma opracować, mają być reprodukowane.

Referentem jeneralnym dla spraw rolniczych jest prof. Pilat, dla spraw przemysłowych T. Romanowicz.

Dodajemy wreszcie, iż referaty będą honorowane w wysokości dla prac naukowych przyjętej.

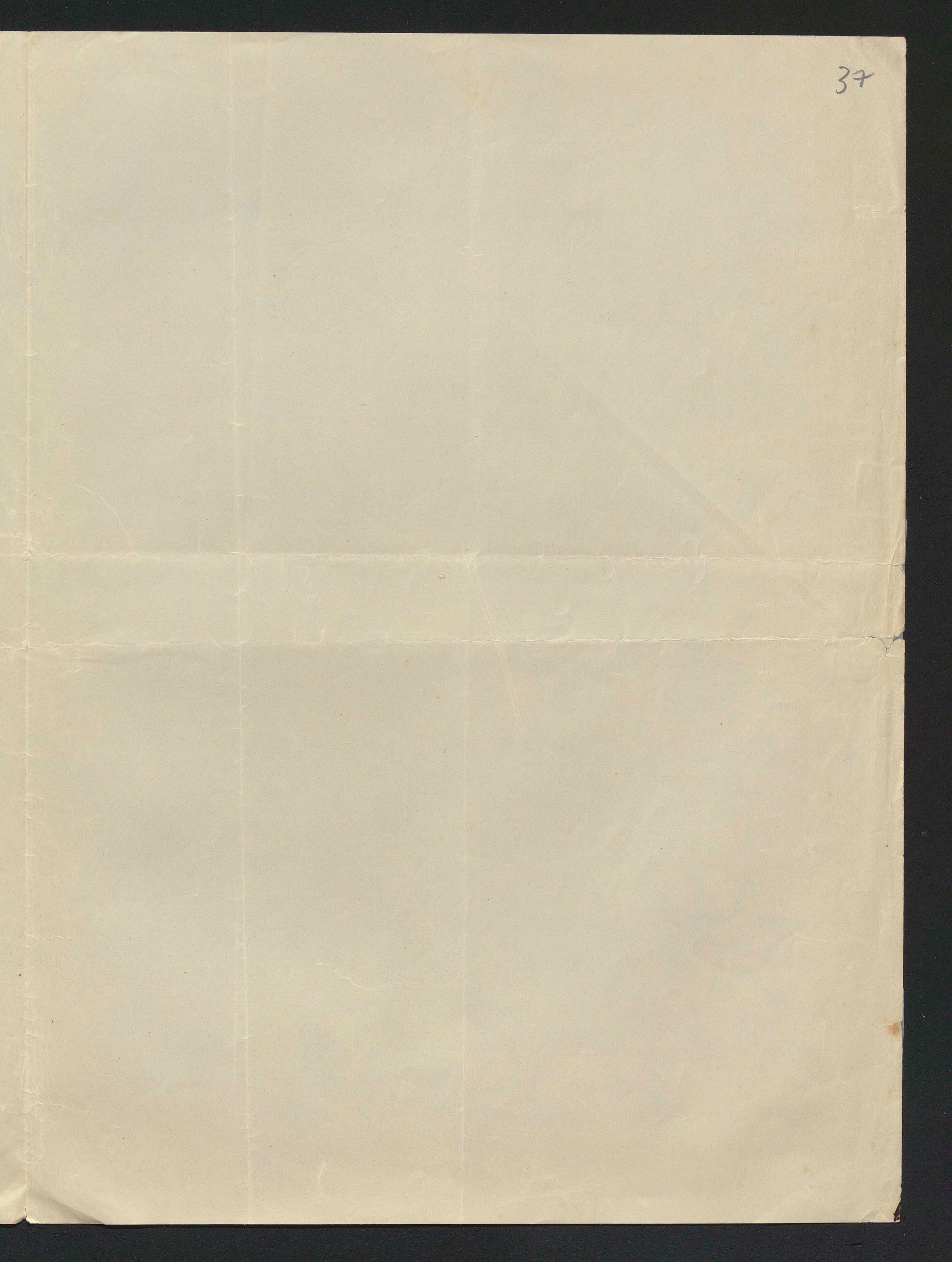
Bliższych informacyi udzielają podpisani w biurach Wydziału krajowego (Dep. II. II. p.) w godzinach urzędowych.

Za Komitet redakcyjny „Sprawozdania z powszechnej Wystawy krajowej we Lwowie r. 1894“

Dr. Tadeusz Pilat m. p. *Tadeusz Romanowicz m. p.*

Adres dla listów:
Redakcya „Sprawozdania z powszechnej wystawy krajowej we Lwowie r. 1894“ we Lwowie Wydział kraj. Depart. II.

W. A. SZYJKOWSKI-LWOW.

Program

Sprawozdania z powszechnej Wystawy krajowej we Lwowie r. 1894.

Wstęp.

Szkic geograficzno-statystyczny:

1. Szkic geograficzny;
2. Ludność:
   a) Zaludnienie i rozsiedlenie;
   b) Zawody i zatrudnienie.

Wystawa krajowa w roku 1894 i siły produkcyjne kraju.

I. Powszechna Wystawa krajowa we Lwowie roku 1894.

1. Historya powstania;
2. Organizacya;
3. Plan topograficzny i rozpołożenie pawilonów;
4. Statystyka wystawców i udział publiczności;
5. Kronika wystawy.

II. Oświata.

1. Analfabeci;
2. Rozwój szkolnictwa;
3. Statystyka szkolnictwa:
   a) ludowego;
   b) średniego;
   c) przemysłowego;
   d) rolniczego;
   e) technicznego;
   f) wyższego;
4. Wykaz środków naukowych i planów;
5. Budżety szkolne;
6. Budynki szkolne;
7. Stypendya;
8. Stan piśmiennictwa (piśmiennictwo ludowe jako poddział).

III. Zdrowie.

1. Stan zdrowotności kraju;
2. Hygiena publiczna, policya zdrowia;
3. Kanalizacya i wodociągi;
4. Zakłady humanitarne;

5. Instytucye i urządzenia ochronne fabryczne;
6. Gimnastyka;
7. Czem się lud żywi.

IV. Rolnictwo.

1. Wstęp —
   Własność ziemi i stosunki posiadania;
2. Uprawa roślin:
   a) zbóż i roślin strączkowych;
   b) buraka i kartofli;
   c) roślin olejnych;
   d) włóknistych;
   e) chmielu;
   f) tytoniu;
   g) nasion;
   h) ogrodnictwo;
      α) warzywa;
      β) kwiaty i rośliny ozdobne;
      γ) sadownictwo;
3. Hodowla bydła:
   a) bydła rogatego;
   b) koni;
   c) owiec;
   d) świń;
   e) innych zwierząt domowych;
4. Gospodarstwo mleczne;
5. Hodowla drobiu i produkcya jaj;
6. Pszczelnictwo;
7. Nauka rolnicza:
   a) szkoły rolnicze:
      α) wyższe;
      β) średnie;
      γ) niższe;
      δ) nauka rolnicza przy szkołach ludowych;
      ε) kursa rolnicze i pokrewne;
   b) nauka wędrowna;
   c) stacye doświadczalne;
8. Melioracye rolne;
9. Uprawa torfowisk;
10. Statystyka rolnicza;
11. Opieka kraju i państwa;
12. Stowarzyszenia rolnicze:
    a) c. k. Tow. gospodarskie krakowskie, c. k. Tow. gospodarskie lwowskie;
    b) Kółka rolnicze;
    c) Tow. uprawy tytoniu;
    d) Narodne Torhowle;
13. Ceny zboża z ostatnich lat 25 i handel zbożem;
14. Wywóz bydła;
15. Uwagi końcowe.

V. Leśnictwo.

1. Statystyka, stosunki własności i posiadania;
2. Gospodarstwo leśne i produkcya leśna;
3. Handel drzewem;
4. Stan nauki leśnictwa.

VI. Łowiectwo.

VII. Gospodarstwo rybne.

VIII. Górnictwo i hutnictwo.

1. Minerały zastrzeżone i sól;
   a) Część geologiczna: produkty i produkcya;
   b) Kopalnictwo: narzędzia i przyrządy kopalniane;
2. Minerały żywiczne, nafta, wosk ziemny:
   a) produkcya;
   b) wiercenie;
   c) destylarnie i rafinerye minerałów żywicznych;
3. Minerały niegórnicze.

IX. Przemysł.

1. Wstęp —
   Formy produkcyi:
   α) przemysł domowy;
   β) » rękodzielniczy;
   γ) » fabryczny.
2. Przemysł rolniczy:
   a) gorzelnictwo;
   b) browarnictwo;
   c) cukrownictwo;
   d) młynarstwo;
   e) fabrykacya krochmalu;
   f) » octu, drożdży;
   g) rafinerye spirytusu;
   h) fabryki cykoryi.
3. Przemysł drzewny:
   a) przeróbka drzewa w lesie, tartaki;
   b) rzemiosła, snycerstwo, koszykarstwo.
4. Przemysł skórny:
   a) garbarstwo;
   b) białoskórnictwo;
   c) szewstwo;
   d) rymarstwo i siodlarstwo;
   e) kuśnierstwo;
   f) kożucharstwo;
   g) rękawicznictwo;
   h) galanterya skórna.
5. Przemysł tkacki:
   a) przędzalnictwo;
   b) tkactwo;
      α) z lnu, konopi i bawełny;
      β) z wełny i sierci;
   c) koronki i hafty;
   d) makaty i kilimy;
   e) powroźnictwo;
   f) wyroby jedwabne.
6. Przemysł metalowy:
   a) kowalstwo;
   b) ślusarstwo;
   c) nożownictwo;
   d) blacharstwo i konwisarstwo;
   e) brązownictwo;
   f) gisarstwo.
7. Wyrób narzędzi i maszyn:
   a) maszyny rolnicze;
   b) » i narzędzia wiertnicze;

c) kotlarstwo;
d) instrumenta optyczne, precyzyjne i chirurgiczne.

8. Wyrób powozów.
9. Przemysł keramiczny i szklany:
   A. Garncarstwo:
   a) pospolite;
   b) kamionkowe;
   c) fajanse, farfury i porcelana;
   d) fajczarstwo;
   e) garncarstwo artystyczne.
   B. Wyrób szkła.
10. Przemysł papierowy:
   a) wyrób masy drzewnej i celulozy;
   b) » » słomianej;
   c) » papieru;
   d) introligatorstwo:
      α) konfekcya papieru;
      β) » książek rachunkowych;
   e) kartoniarstwo;
   f) tutki.
11. Wyrób odzieży:
   a) krawiectwo;
   b) modniarstwo;
   c) kapelusznictwo;
   d) wyrób kwiatów sztucznych.
12. Przemysł chemiczny.
   a) aptekarstwo;
   b) perfumerya;
   c) wyrób olei i smar;
   d) mydlarstwo i wyrób świec;
   e) fabrykacya farb, lakierów i pokostów;
   f) fabrykacya sztucznych nawozów i kleju;
   g) fabrykacya kwasu siarczanego i solnego;
   h) wyrób sody;
   i) » zapałek;
   k) » prochu;
   l) » innych przetworów chemicznych;
13. Przemysł spożywczy:
   a) piekarstwo chleba i bułek;
   b) cukiernictwo;
   c) piernikarstwo i wyroby z wosku;
   d) wyrób makaronów;
   e) » konserwów z jarzyn i mięs;
   f) » cukierków;
   g) » czekolady;
   h) » musztardy;
   i) miodosytnie;
   k) fabryki tytoniu.
14. Przemysł budowlany:
   a) materyały budowlane;
   b) kamieniarstwo;
   c) wypalanie wapna i gipsu;
   d) wyrób cementu i wapna hydraulicznego;
   e) wyrób cegieł, dachówek i drenów;
   f) kaflarstwo;
   g) wyrób rur ściekowych;
   h) » ornamentów;
   i) budownictwo:

α) kościołów;
β) gmachów publicznych;
γ) domów prywatnych;
k) malarstwo pokojowe.

15. Przemysł reprodukcyjny:
a) drukarstwo;
b) litografie;
c) drzeworytnictwo i inne;
d) zakłady fotograficzne;
c) odlewanie figur i ornamentów.
16. Przemysł artystyczny.
17. Szkolnictwo przemysłowe.
18. Opieka kraju i państwa nad przemysłem.

X. Komunikacye.

1. Koleje.
2. Poczty.
3. Telegrafy i telefony.

XI. Regulacya rzek i budowle wodne.

XII. Kredyt publiczny.

1. Banki.
2. Stowarzyszenia.

XIII. Ubezpieczenia.

1. Ubezpieczenia od ognia z poddziałem o strażach pożarnych.
2. Ubezpieczenia od gradu.
3. » na życie.
4. » od wypadków.
5. » od innych szkód.
6. Kasy chorych.

XIV. Stowarzyszenia.

Zakończenie.

Z drukarni W. A. Szyjkowskiego Lwów, ul. Kopernika l. 5.

REDAKCYA „SPRAWOZDANIA Z POWSZECHNEJ WYSTAWY KRAJOWEJ WE LWOWIE R. 1894".

41

Lwów, 29/5 95.

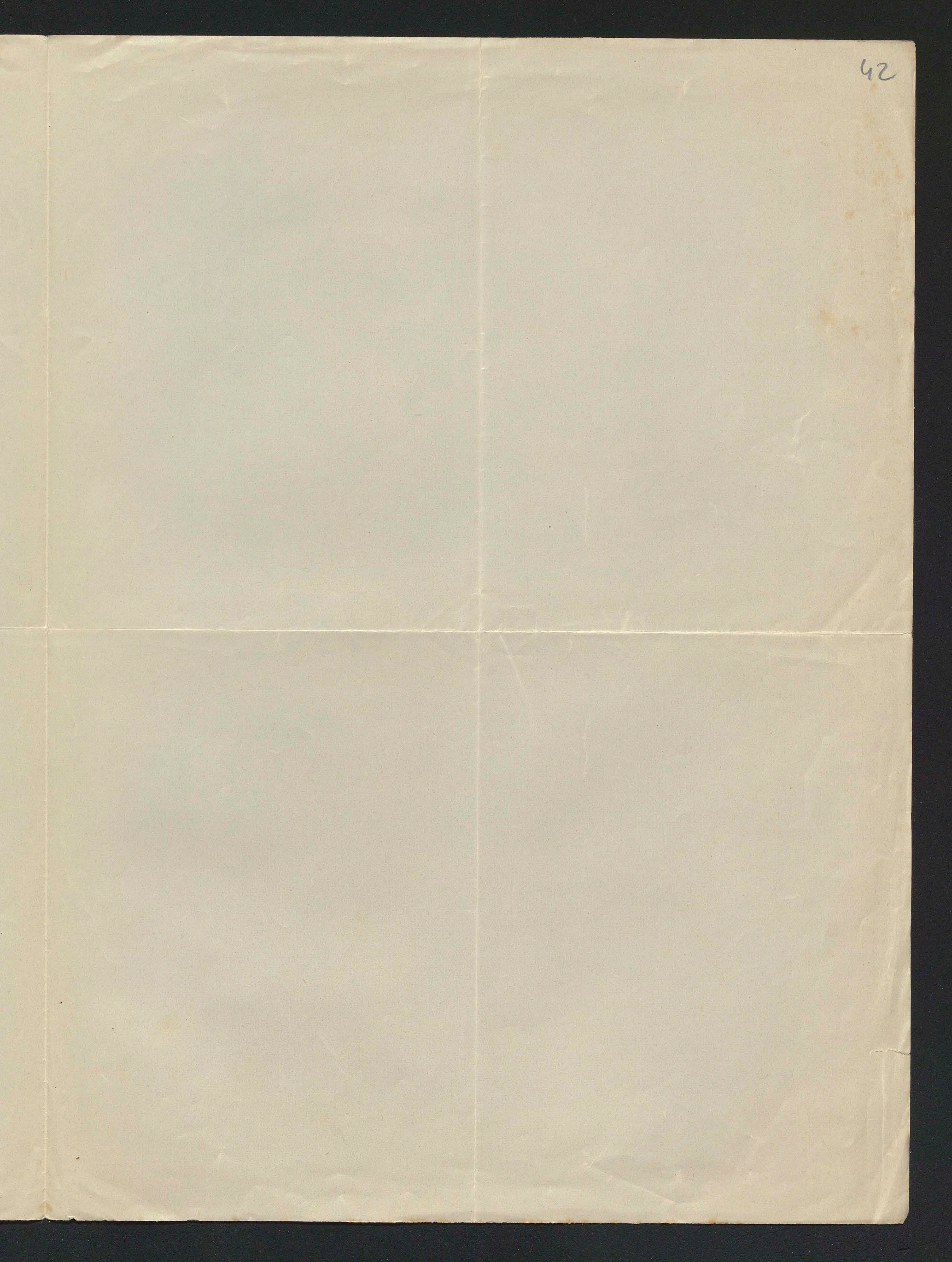
Wielce Szanowny Panie Profesorze!

Stosownie do uchwały Komitetu redakcyjnego, powziętej na ostatniem posiedzeniu, na którem Pan był obecny — wystosowałem dziś pismo do Pana Profesora Paikowskiego z prośbą najusilniejszą o przyspieszenie Waszej pracy o stanie hodowli bydła w kraju i na wystawie. Zawiadamiając o tem Szanownego Profesora, przypominam Panu tę sprawę, prosząc, by Pan zechciał rzecz ile możności przyspieszyć.

Łączę wyrazy wysokiego poważania

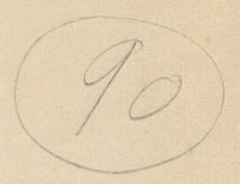
szczerze przyjazny

Tadeusz Romanowicz

43

Lwów w styczniu 1895.

Wielmożny Panie!

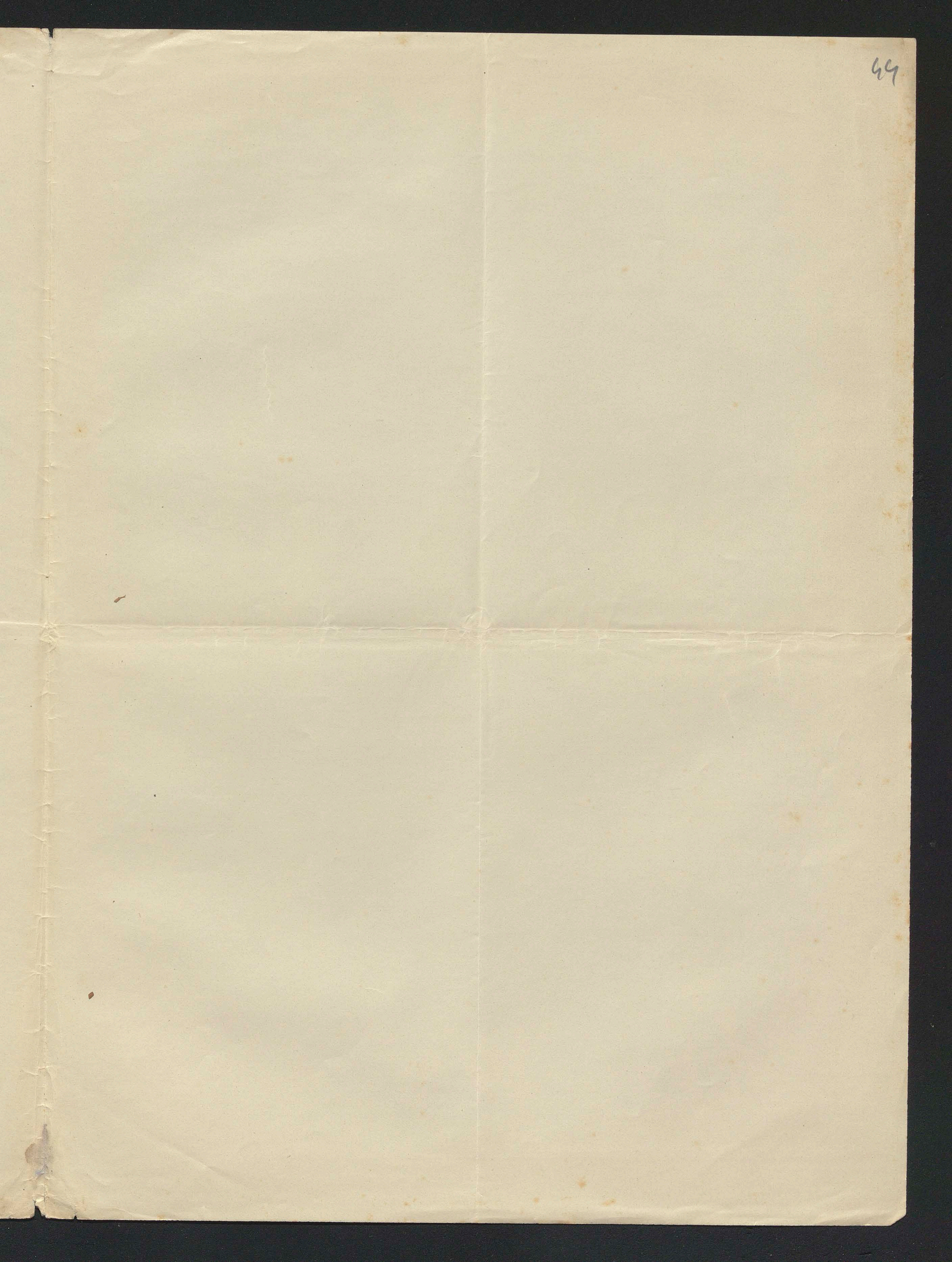
Dwa lata wspólnej pracy około urządzenia Powszechnej Wystawy Krajowej uwieńczone zostały więcej aniżeli spodziewanemi przez nas skutkami.
Powiodło nam się zwalczyć tysiące przeróżnych trudności i przeszkód, dzięki zgodzie i solidarności, które pomiędzy nami od pierwszego dnia aż do ostatniej chwili panowały, Wystawa nasza, powiedzieć to sobie możemy dzisiaj, udała się w zupełności.
Kraj cały, a rozumiem go w najszerszem znaczeniu, uznał dzieło to za swoje, i nadał mu większej donio-słości moralne znaczenie. Radością też dla nas być musi, że Najjaśniejszy Protektor nasz, a za Nim naj-wyższa nasza autonomiczna władza, Wydział Krajowy, zdanie to o pracy naszej podzielić raczyli.

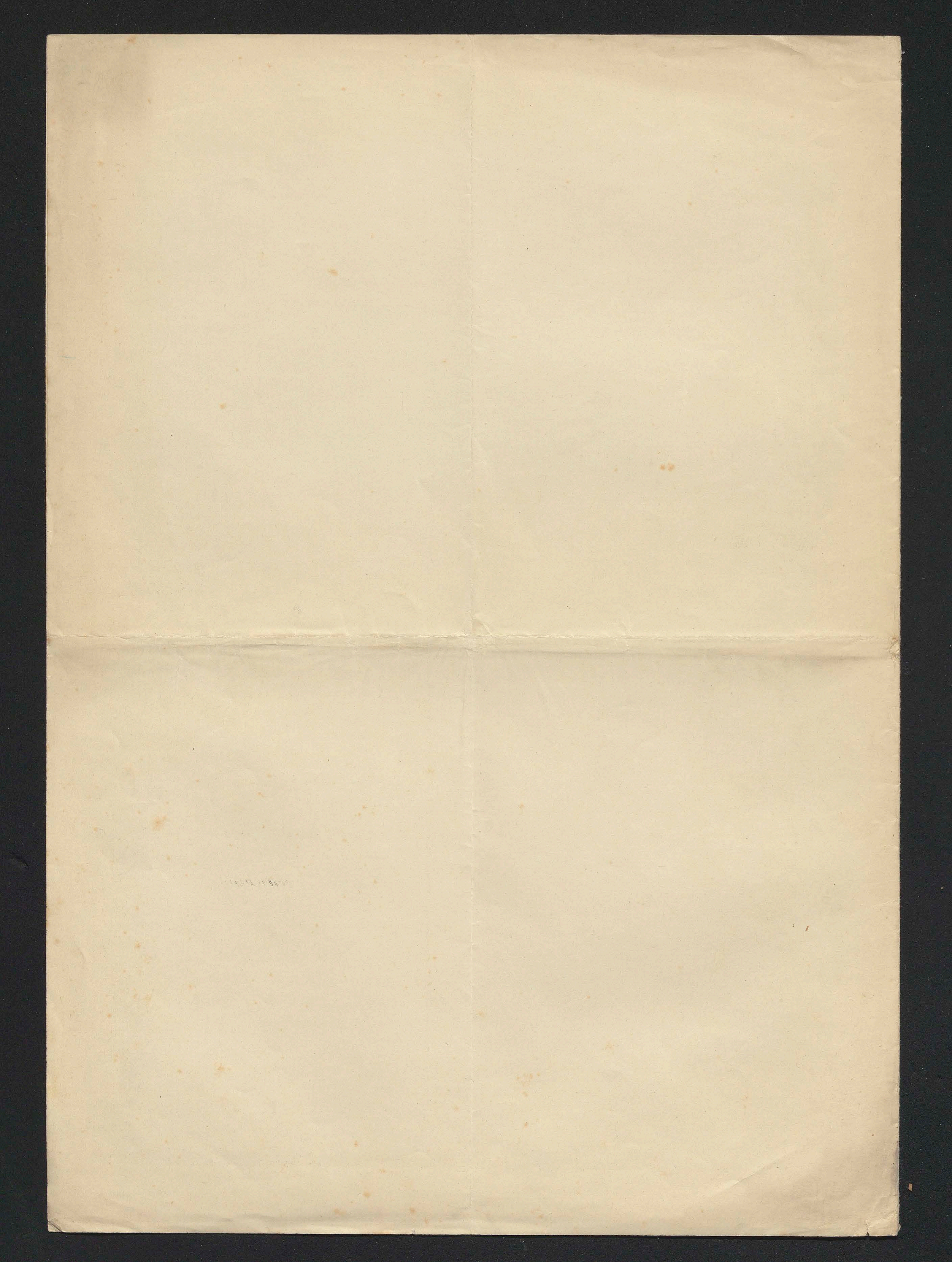
Odręcznem pismem raczył Najjaśniejszy Pan, Cesarz nasz, przed opuszczeniem Lwowa to Swoje uznanie najłaskawiej na moje ręce dla mnie i kolegów moich w komitecie wyrazić.
Pismem też urzędowem wyraził się łaskawie o Wystawie i naszej w niej czynności Wysoki Wydział Kra-jowy z JO Księciem Marszałkiem na czele.

Myślę, że zadosyć uczynię obowiązkowi mojemu Przewodniczącego Wam w tej pracy, podając te dwa cenne uznania do wiadomości Czcigodnych Kolegów moich i że miłem będzie każdemu z Panów posiadać autentyczny odpis dwóch tak ważnych dokumentów. Dlatego tak jeden jak drugi w odpisie załączam.
Raz jeszcze dziękując serdecznie za koleżeński udział w tej sprawie, łączę wyrazy

szczerego poważania

ASapieha

44

45

Najjaśniejszy Pan raczył najmiłościwiej wydać następujące pismo odręczne:

Kochany książę Sapieha!

W ciągu kilkakrotnego zwiedzania Wystawy krajowej, która przyszła do skutku pod Pańskiem przezornym i świadomym celu kierunkiem, przesunął się przed Mojemi oczyma ku prawdziwej Mojej radości, zdumiewający obraz cywilizacyjnego postępu we wszelkich dziedzinach twórczości, potężnego rozwoju szkolnictwa i świetnego rozkwitu sztuk pięknych.

Dzieło wytworzone zgodnem współdziałaniem obu szczepów tego kraju, uprawnia do nadziei, że dobrobyt ekonomiczny ludności coraz szczęśliwiej będzie się rozwijał.

Obyś Pan i ci wszyscy, którzy temu przedsięwzięciu poświęcili swoje siły, znaleźli w jego powodzeniu nagrodę trudów i pracy, za które niniejszem wypowiadam Moje podziękowanie i Moje pełne uznanie.

We Lwowie, dnia 11. września 1894.

Franciszek Józef w. r.

L. 55.481/894.

47

Jaśnie Oświecony Książe Prezesie!

Wczoraj pożegnaliśmy się z Wystawą. Skończył się szereg dni, w których kraj i naród składał obrachunek z zasobów swoich sił i usiłowań w dziedzinie sztuki, na polu naukowem i na polu ekonomicznem. Ale z zamknięciem wystawy nie kończy się jej wpływ, jej cel i zadanie.

Minęły wprawdzie uroczyste dnie popisu, które uświetnili swą bytnością i uznaniem tego co widzieli, wspaniałomyślny Monarcha i kilku członków Najdostojniejszej Jego rodziny, w których nie szczędząc zachęty przypatrzyli się naszej pracy wybitni mężowie innych narodów, właśnie jednak w udaniu się i doprowadzeniu do szczęśliwego rozwoju tego dzieła zbiorowej pracy leży dalszy zaród przewodniej myśli wystawy i wyłaniają się dalsze obowiązki.

W tej żywotności dzieła sięgającej daleko po za dnie i ramy oficyalnego życia wystawy mają jej inicyatorowie i wszyscy co się na to piękne dzieło złożyli wielką nagrodę, bo uczucie dokonania rzeczy udałej, przedewszystkiem pożytecznej i bogatej w następstwa, jeśli poznane braki dalszą usuniemy pracą.

To rzecz przyszłości, pracy naszej i naszych następców, dziś zaczynamy od wdzięczności dla tych, którzy tworząc wystawę umieli jej nadać charakter wytycznej dla pracy dalszych pokoleń.

Wyrazy tej wdzięczności racz przyjąć Dostojny Prezesie — przesyłamy je Tobie i dzielnym niestrudzonym towarzyszom pracy, Wiceprezesom, Dyrektorom, Członkom Komitetu oraz wszystkim około tego dzieła zasłużonym.

Bądźcie przekonani, że kraj wdzięcznym Wam pozostanie za myśl przewodnią, za dodanie otuchy i wiary we własne siły, za przygotowanie, pielęgnowanie z miłością i dokonanie poważnego dzieła, wreszcie za wskazanie drogi wytrwałej, cierpliwej i spokojnej pracy, na której dalej postępując i pracując społem naród polski i ruski żywotności nie straci i w rzędzie innych narodów miejsce swe godnie zatrzyma.

Lwów dnia 17. października 1894.

Marszałek krajowy:

SANGUSZKO m. p.

Członkowie Wydziału krajowego:

ANTONI JAXA CHAMIEC m. p.
Dr. **FRANCISZEK HOSZARD** m. p.
Dr. **JÓZEF WERESZCZYŃSKI** m. p.
EDWARD JĘDRZEJOWICZ m. p.
TADEUSZ ROMANOWICZ m. p.
Dr. **DAMIAN SAWCZAK** m. p.

Do
Jaśnie Oświeconego Księcia
ADAMA SAPIEHY
Prezesa Wystawy krajowej
c. k. tajnego Radcy, Posła na Sejm krajowy
właściciela dóbr etc. etc.
we Lwowie.